

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 11 april 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1945/46 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Socialdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 345 000 kronor.

För att bereda departementets statssekreterare och expeditionschef lättnad i den under de senare åren starkt ökade arbetsbördan har Kungl. Maj:t den 27 oktober 1944 meddelat dem befrielse från och med den 1 november 1944 tills vidare från vissa dem åliggande göromål samt förordnat en särskild befattningshavare att mot ersättning med belopp motsvarande lön enligt lönegraden C 10 fullgöra dessa göromål. Vid uppskattningen av medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, varifrån avlöningen till denne befattningshavare bestrides, har räknats med att anordningen blir bestående tills vidare. Anslagsposten föreslås med hänsyn här till höjd med 18 000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal föreslås skola höjas med 5 000 kronor för avlönande av ytterligare en amanuens. Anslagsposten till rörligt tillägg har uppräknats med 2 000 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen.....	kronor	24 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	208 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	»	96 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	42 000

Summa förslagsanslag kronor 370 000,

b) till *Socialdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 3) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 63 000 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 3, s.4) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 5, s. 4 och 5) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud. Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar. Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 6—8, s. 5 och 6) och under erinran, att för innevarande budgetår samma belopp anvisats till ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 anvisa

a) till *Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud* ett anslag av 30 500 kronor,

b) till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* ett förslagsanslag av 70 000 kronor,

c) till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

7:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 6 och 7) föreslagit riksdagen att till Arbetsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 78 000 kronor.

Vid anslagsberäkningen har förutsatts att en vid arbetsdomstolen anställd expeditionsvakt med hänsyn till åvilande arbetsuppgifter uppflyttas från lönegraden Eo 5 till lönegraden Eo 6. Medelsbehovet under anslaget har beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 78 000 kronor.

8:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 7), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av belastningen å posten till övriga expenser betingad anslagsökning med 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 4 200 kronor.

9:o) **Arbetsrådet: Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 8 och 9), vilket innebär en anslagsökning med 3 000 kronor, betingad av att Kungl. Maj:t jämlikt 9 § arbetstidslagen för hotell, restauranger och kaféer förordnat två ledamöter i arbetsrådet för tjänstgöring i rådet vid handläggning av ärenden enligt nämnda lag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	40 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	37 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	23 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	9 000

Summa förslagsanslag kronor 109 600,

b) till *Arbetsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 109 600 kronor.

10:o) **Arbetsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 9 och 10) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 15 400 kronor.

11:o) **Mödrahjälp.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 10 och 11) föreslagit riksdagen att till Mödrahjälp för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 12 800 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär medelsanvisning till ifrågavarande ändamål med samma belopp som för innevarande budgetår. Därvid har förutsatts att, liksom under innevarande budgetår, förutom de understöd, som utlämnas utan återbetalningsskyldighet, jämväl kostnaderna för avsättning till fonden för lån till mödrahjälp skola bestridas från anslaget.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Mödrahjälp* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 12 800 000 kronor.

12:o) **Mödrahjälpnsämnderna.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 12 och 13), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning för tillgodoseende av medelsbehovet för expenser med 8 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mödrahjälpnsämnderna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 183 000 kronor.

13:o) **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 14—17) föreslagit riksdagen att till Bidrag till erkända arbetslöshetskassor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

Å riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 10 000 000 kronor.

Enligt vid årsskiftet 1944/45 gällande bestämmelser utgår statsbidrag till erkänd arbetslöshetskassa såsom daghjälsbidrag, bidrag till kristillägg å daghjälp, barntilläggsbidrag och förvaltningsbidrag samt, där kassan beslutat, att hustrutillägg skall utgå, jämväl bidrag till sådant tillägg.

Socialstyrelsen har uppskattat medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till för daghjälp 7 300 000, för barntillägg 1 000 000 samt för hustrutillägg 1 300 000 kronor. För förvaltningsbidrag har beräknats 2 200 000 kronor, varför det totala medelsbehovet under budgetåret 1945/46 skulle komma att utgöra 11 800 000 kronor.

Efter det socialstyrelsen avlämnade sitt förslag till beräkning av anslaget till bidrag till erkända arbetslöshetskassor har emellertid riksdagen i anledning av proposition den 10 november 1944, nr 301, fattat beslut (skrivelse nr 489) om höjning av barntillägget och hustrutillägget samt om införande av ett särskilt, helt med statsmedel bestritt provisoriskt tillägg till daghjälp, kristillägg. De föreslagna förändringarna, vilka äro avsedda att träda i kraft den 1 mars 1945, eller, därest Kungl. Maj:t för viss kassa så förordnar, redan tidigare, innebära, att barntillägget höjes från 60 öre till en krona och hustrutillägget från en krona till en krona 25 öre om dagen samt att kristillägg å daghjälp utgår med 75 öre om dagen. Som framgår av nämnda proposition beräknas höjningarna av barn- och hustrutilläggen samt införandet av kristillägget under de av socialstyrelsen antagna förutsättningarna komma att under budgetåret 1945/46 medföra en kostnadsökning av 3,9 miljoner kronor, därav 2,89 miljoner kronor belöpa å kristillägget. Medelsbehovet för nästa budgetår, vilket av socialstyrelsen beräknats till 11,8 miljoner kronor, skulle således enligt nyssnämnda förutsättningar komma att stiga till (11,8 + 3,9) 15,7 miljoner kronor.

Föredragande statsrådet Erlander har anfört, bland annat, följande.

Socialstyrelsen har grundat sin uppskattning av medelsbehovet å antagandet att antalet understödsdagar per årsmedlem under budgetåret 1945/46 skulle komma att utgöra 5,0, en siffra som ungefär motsvarar medelvärdet för åren 1941—1943. För sistnämnda år uppgick emellertid antalet understödsdagar per årsmedlem till allenast 2,7. Belastningen å anslaget för budgetåret 1943/44 har till följd av den låga arbetslösheten under nämnda budgetår utgjort allenast i runt tal 4 400 000 kronor. Med de möjligheter, som nu föreligga för en bedömning av utvecklingen på arbetsmarknaden under nästa budgetår, synes man böra räkna med en arbetslöshet av i stort sett samma omfattning som under budgetåret 1943/44. Med beaktande av det ökade medelsbehov, som föranledes av de av 1944 års riksdag beslutade ändringarna i fråga om bidragen till arbetslöshetskassorna samt den beräknade ökningen av antalet understödsberättigade, förordar jag, i det jag samtidigt understryker de vanskligheter som beräkningen av förevarande medelsbehov innesluter, att för ändamålet beräknas ett belopp av 9 000 000 kronor. Härav räknar jag med att cirka 2 miljoner kronor skola komma att belöpa å kristillägg, medan återstoden skulle avse bidragsverksamheten i övrigt. I likhet med vad som gäller beträffande kristillägg till sjukkassor synas medel för här avsedda kristillägg böra anvisas under ett särskilt anslag, förslagsvis benämnt Kristillägg till erkända arbetslöshetskassor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Beträffande medelsanvisning till kristillägg gör utskottet hemställan under nästa punkt och hemställer alltså här,

att riksdagen må till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

14:o) **Kristillägg till erkända arbetslöshetskassor.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 17) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kristillägg till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

15:o) **Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar. Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader. Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. Statens byggnadslånebyrå: Avlöningar. Statens byggnadslånebyrå: Omkostnader. Hyresrabatter för mindre bemedlade, barnrika familjer. Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden. Bidrag till inrättande av pensionärshem.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 17—24, s. 17—24) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

16:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 24—27) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

På förslag av Kungl. Maj:t i proposition nr 118 till 1942 års riksdag anvisade riksdagen för budgetåret 1942/43 dels å driftbudgeten under femte huvudtiteln till bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor, dels ock å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler ett reservationsanslag å likaledes 1 500 000 kronor. Tillika medgav riksdagen att omförmälda bidragsanslag finge tagas i anspråk jämväl för bestridande av kostnaderna för statens nämnd för samlingslokaler, vilken har att bereda ärenden angående beviljande av bidrag eller lån.

För förevarande ändamål har härutöver å allmän beredskapsstat III för innevarande budgetår uppförts anslag dels till bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler å 1 000 000 kronor dels ock till lån för samma ändamål å 2 000 000 kronor.

Det ansträngda läget på byggnadsmarknaden i fråga om material och arbetskraft har gjort, att Kungl. Maj:t ännu vid tiden för statsverkspropositionens avgivande icke beviljat några ansökningar om medel för anordnande av allmänna samlingslokaler. Nämnade förhållanden torde jämväl ha haft ett häm-

mande inflytande på planerandet av sådana lokaler. Vid en förändring av de reala förutsättningarna för ökad byggnadsverksamhet förväntas en betydande stegring av antalet ansökningar. Vid sådant förhållande beräknas de medel, som för närvarande finnas reserverade å anslagen till bidrag samt lån för anordnande av allmänna samlingslokaler, komma att bli otillräckliga för täckande av medelsbehovet. Departementschefen har på grund härav ansett, att för budgetåret 1945/46 ytterligare medel böra äskas för ändamålet, och har därvid förordnat medelsanvisning med av nämnden för samlingslokaler föreslagna belopp, nämligen till bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler 1 000 000 kronor samt till lån för samma ändamål 2 000 000 kronor.

Vidkommande kostnaderna för bestridande av nämndens verksamhet har det syntts mindre lämpligt, att desamma i fortsättningen bestridas från bidragsanslaget. Förslag framlägges därför (jfr nästföljande punkt), att för ändamålet anvisas ett särskilt anslag, förslagsvis benämnt Statens nämnd för samlingslokaler. Anslaget har för nästa budgetår ansetts kunna upptagas med ett belopp av 20 000 kronor.

Åtskilliga kommuner torde ha planerat uppförande av samlingslokaler för att motverka en eventuell arbetslöshetskris. *Departementschefen* har i denna fråga anfört följande.

Kommunernas benägenhet att utnyttja lokalbyggandet som en investeringsreserv torde emellertid i viss mån vara beroende av vederbörande kommuns inställning till frågan om dess befogenhet att med egna medel stödja projekt av denna art. För närvarande torde enligt vad jag erfarit ovisshet på sina håll råda, huruvida ett kommunalt beslut angående uppförande av ett särskilt anslag för anordnande av allmänna samlingslokaler är att betrakta såsom en kommunens gemensamma hushållningsangelägenhet. Enligt min uppfattning bör detta spörsmål icke kunna vara föremål för delade meningar i sådana fall, där hinder ej möter mot beviljande av statsbidrag eller statslån för ändamålet. Skulle med andra ord kommunens beslutande organ vilja anslå medel för exempelvis ny- eller ombyggnad av allmän samlingslokal eller för sådana reparationer, som erfordras för att lokalen skall kunna utnyttjas för föreningslivet, bör medelsanvisningen kunna betraktas såsom en gemensam hushållningsangelägenhet, därest omständigheterna äro sådana, att statslån eller statsbidrag beviljas eller uppenbarligen kan utgå för ändamålet.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av herr *M. Nilsson* i Varuträsk väckt motion (II: 7), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att statens bidrag till byggande av samlingslokaler skall utgå med högst 75 procent av kostnaden, varvid hänsyn bör tagas till de ekonomiska omständigheterna på den ort, där byggandet av samlingslokal skall ske,

dels ock en inom andra kammaren av herr *K. E. Hansson* i Skediga m. fl. väckt motion (II: 94), vari hemställts, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av 8 § i Kungl. Maj:ts kungörelse om bidrag och lån av statsmedel för anordnande av allmänna samlingslokaler

(1942:913) att, då fråga är om lån på grund av ekonomiskt trångmål, den räntefria stående delen av lånet må kunna utgöra högst fyra femtedelar.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet.

Såsom departementschefen framhållit råder på sina håll ovisshet om kommunernas befogenhet att med egna medel stödja anordnande av allmänna samlingslokaler. Vad departementschefen anfört rörande detta spörsmål vill utskottet ansluta sig till. Skulle kommunens beslutande organ bevilja medel för exempelvis ny- eller ombyggnad av allmän samlingslokal eller för sådana reparationer, som erfordras för att lokalen skall kunna utnyttjas för föreningslivet, skall medelsanvisningen enligt utskottets uppfattning betraktas såsom en gemensam hushållningsangelägenhet, därest omständigheterna äro sådana, att statslån eller statsbidrag beviljas eller uppenbarligen kan utgå för ändamålet.

Vad härefter angår i motionerna ifrågasatta ändringar i grunderna för verksamheten, behandlar utskottet först det i motionen II: 7 framförda förslaget. I detta hänseende vill utskottet erinra, att understöd lämnas till kommun i form av bidrag med högst 25 %, men till bolag, förening eller stiftelse i form av lån med högst 50 % av det belopp, vartill byggnadskostnaderna eller köpesumman (i fråga om lån även byggnadsvärdet) prövas böra beräknas. Beträffande procentsatsen för kommunbidragen (högst 25) medge dock gällande bestämmelser att denna, när synnerliga skäl därtill äro, kan få uppgå till högst 40, men någon motsvarande möjlighet att i vissa fall medge förhöjning utöver eljest gällande högsta procentsats för lån (50) föreligger icke. Utskottet delar motionärens uppfattning om behovet av att en dylik möjlighet lämnas öppen och tillstyrker därför i anledning av motionen sådant tillägg till gällande bestämmelser, att lån må utgå med högst 50 % »eller, när synnerliga skäl därtill äro, med högst 75 %» av det belopp, vartill byggnadskostnaderna, byggnadsvärdet eller köpesumman prövas böra beräknas.

Vad angår motionen II: 94 har utskottet kommit till den uppfattningen, att i de fall, då lån må beviljas på grund av ägarens ekonomiska trångmål, för lånet böra gälla samma grunder som då fråga är om lån för ombyggnad. Även i dylika fall bör alltså den räntefria stående delen av lånet kunna utgöra högst fyra femtedelar av lånets belopp. Motionärerna ha i sin motivering endast omnämnt bygdegårdar, men utskottet anser, att den nämnda grundsatsen bör vinna lika tillämpning i fråga om alla slag av sådana samlingslokaler, för vilka statsunderstöd lämnas. Med detta förbehåll har utskottet alltså funnit sig böra tillstyrka motionärernas förslag.

I detta sammanhang vill utskottet fästa uppmärksamheten på att lån av det slag, som avses i sistnämnda motion, enligt gällande författning ej må beviljas utan så är att samlingslokalerna på grund av ägarens ekonomiska trångmål »icke komma till användning» för föreningslivet. För att icke ägare, som befinner sig i ekonomiskt trångmål, skall i förhoppning om statsunderstöd finna sig nödd att helt utestänga föreningarna från att nyttja samlingsloka-

lerna, torde nämnda bestämmelse böra jämkas. Det bör enligt utskottets mening vara tillräckligt, att ägaren på grund av ekonomiskt trångmål uppenbarligen har svårigheter att i tillfredsställande ordning hålla lokalerna tillgängliga för föreningslivet.

Kungl. Maj:ts anslagsberäkning har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker alltså, att till bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler anvisas 1 000 000 kronor, till lån för samma ändamål 2 000 000 kronor och till statens nämnd för samlingslokaler 20 000 kronor. Beträffande sistnämnda belopp gör utskottet hemställan under nästföljande punkt. Beträffande låneanslaget, som anvisas på kapitalbudgeten, återkommer utskottet i annat sammanhang.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i anledning av motionerna II: 7 och II: 94 godkänna av utskottet förordade jämkningar i grunderna för statens understöd till anordnande av allmänna samlingslokaler,

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

17:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 27) och under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anført hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

18:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud. Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken. Statens bosättningslån: Viss upplysningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 27—29, s. 27—29) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 anvisa

a) till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

b) till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

c) till *Statens bosättningslån: Viss upplysningsverksamhet* ett anslag av 15 000 kronor.

19:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar. Riksförsäkringsanstalten Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 30 och 31, s. 29 och 30) kommer utskottet senare att avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

20:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 30 och 31), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 339 000 kronor.

21:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 31—36) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för försäkringsrådet två befattningar såsom försäkringsråd i lönegraden Eo 30 skola utbytas mot två befattningar såsom försäkringsråd i lönegraden A 30, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Försäkringsrådet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 278 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 273 000 kronor.

Då stadigvarande behov anses förefinnas av de två extra ordinarie befattningarna i lönegraden Eo 30, föreslås, att desamma från och med budgetåret 1945/46 överföras till ordinarie stat. Härav föranledes en höjning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 25 000 kronor.

Vidare föreslås, att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjes med 1 200 kronor för beredande av arvode åt det försäkringsråd, som jämte försäkringsrådets chef tjänstgör som gruppordförande. Arvodet har avvägs under hänsynstagande till att gruppordföranden intager ungefär samma ställning som divisionsordförande i kammarrätten, vilken åtnjuter arvode med 1 200 kronor för år.

Överflyttningen av de extra ordinarie befattningarna som försäkringsråd till ordinarie stat föranleder ett minskat medelsbehov under anslagsposten till avlöningar till övrig icke ordinarie personal av omkring 24 300 kronor. Under anslagsposten har emellertid beräknats medel för uppflyttning av försäkringsrådets expeditionsvaktsbiträde från lönegraden Eo 3 till expeditionsvakt i lönegraden Eo 5 samt för bestridande av kostnaderna för löneklassuppflyttningar med tillhopa 3 300 kronor. I enlighet härmed föreslås posten skola uppföras i avlöningsstaten med ett från 110 000 kronor till 89 000 kronor minskat belopp.

Anslagsposten till rörligt tillägg föreslås sänkt med 200 kronor.

Av försäkringsrådet framlagt förslag om uppflyttning av rådets ordinarie expeditionsvaktsbefattning från lönegraden A 6 till lönegraden A 7 har departementschefen icke ansett sig kunna förorda.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *Olof Carlsson* (I: 80) och den andra inom andra kammaren

av herr V. Karlsson i Grängesberg (II:142), vari hemställt, att riksdagen ville besluta uppflytta expeditionsvakten hos försäkringsrådet i lönegraden A 6 till förste expeditionsvakt i lönegrad A 7.

Beträffande de skäl motionärerna anført till stöd för sitt yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 142.

De två extra ordinarie försäkringsråd, vilkas befattningar föreslås uppförda på ordinarie stat, ha haft råds ställning sedan år 1931. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att tjänsterna icke längre böra bibehållas såsom extra ordinarie. Likaså tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag om särskilt arvode till det försäkringsråd, som tjänstgör såsom gruppordförande.

Motionärernas förslag om uppflyttning i högre lönegrad av rådets ordinarie expeditionsvaktbefattning sammanfaller med förslag i ämnet, som rådet framlagt senast i petita för nästa budgetår. Enligt de upplysningar utskottet inhämtat ha säregna förhållanden vid försäkringsrådet medfört, att innehavaren av denna befattning i stor utsträckning anförtrots mångskiftande och kvalificerade göromål, vilka eljest ej bruka ankomma på expeditionsvakt. Med hänsyn härtill har utskottet funnit det berättigat med en förste expeditionsvaktbefattning vid rådet för ifrågavarande göromål, ehuru verket ej torde vara av den storleksordning, som eljest anses utgöra en förutsättning för inrättande av en dylik tjänst. Utskottet tillstyrker därför motionärernas förslag. Den med lönegradsuppflyttningen förenade utgiftsökningen är icke av sådan storleksordning, att den bör inverka på beräkningen av de därav berörda anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och rörligt tillägg.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då Kungl. Maj:ts förslag ej i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 80 och II: 142,

a) besluta, att i personalförteckningen för försäkringsrådet dels två befattningar såsom försäkringsråd i lönegraden Eo 30 skola utbytas mot två befattningar såsom försäkringsråd i lönegraden A 30, dels ock en befattning såsom expeditionsvakt i lönegraden A 6 skall utbytas mot en befattning såsom förste expeditionsvakt i lönegraden A 7,

b) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 121 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	» 39 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 89 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 29 000

Summa förslagsanslag kronor 278 000

Utskottet.

c) till *Försäkringsrådet*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 278 000 kronor.

22:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 36 och 37), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagshöjning med 700 kronor, avseende posten till expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 13 300 kronor.

23:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 38—42) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredragande statsrådet Erlander förordad avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Yrkesinspektionen: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 690 000 kronor.

Medelsbehovet under avlöningsstatens anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal har beräknats till 139 000 kronor mot 129 000 kronor för innevarande budgetår. Därvid har förutsatts, att en distriktsingenjörsbefattning i lönegraden Eo 20 och två aspirantbefattningar i lönegraden Ex 18, vilka befattningar i besparingssyfte hållits vakanta sedan budgetåret 1941/42 men efter medgivande av Kungl. Maj:t återbesatts under hösten 1944, ävensom en av tre vakanssatta yrkesunderinspektörsbefattningar i lönegraden Eo 16 skola vara tillsatta under nästa budgetår. Däremot har icke beräknats medel för avlöningar till de tre extra distriktsingenjörsbefattningar i lönegraden Ex 21, som inrättats i anledning av gengasfaran. Möjlighet att för närvarande taga ställning till frågan om behovet av dessa befattningar under budgetåret 1945/46 anses nämligen ej föreligga. Slutligen har räknats med ett ökat medelsbehov, 3 000 kronor, för tillfällig skrivhjälp.

Övriga anslagsposter i avlöningsstaten ha föreslagits skola uppföras med oförändrade belopp.

Utskottet.

Det har icke ansetts möjligt att vid statsverkspropositionens avgivande taga ställning till frågan om fortsatt behov kommer att föreligga under nästa budgetår av de tre i anledning av gengasfaran inrättade extra distriktsingenjörstjänsterna. Vid sådant förhållande ha medel icke ansetts böra beräknas för dessa befattningar. Utskottet vill icke framställa någon invändning häremot, men förutsätter i likhet med föredragande statsrådet, att Kungl. Maj:t framdeles prövar i vad mån den speciella gengasinspektionen kan komma att visa sig erforderlig även efter utgången av innevarande budgetår.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	kronor 470 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 139 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 91 000
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor 700 000	

b) till *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

24:o) **Yrkesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, s. 42 och 43), och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 186 000 kronor.

25:o) **Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, s. 43—45), vilket med hänsyn till svårigheterna att verkställa en riktig uppskattning av det av konjunkturutvecklingen beroende medelsbehovet under anslaget innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

26:o) **Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.** Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m. **Bidrag till fiskares försäkring.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkterna 38—40, s. 45—48) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

27:o) **Bidrag till föreningen för arbetarskydd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 49) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till föreningen för arbetarskydd* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

28:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 49—51) föreslagit riksdagen att dels besluta, att den i personalförteckningen för pensionsstyrelsen å övergångsstat uppförda befattningen såsom materialförvaltare i lönegraden A 13 skall tillika med den vid förteckningen fogade anmärkningen utgå, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 888 800 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 892 800 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, för innevarande budgetår upptagen med 724 000 kronor, har med hänsyn till belastningen ansetts för nästa budgetår kunna sänkas till 720 000 kronor.

Övriga anslagsposter ha föreslagits skola uppföras med oförändrade be-
lopp.

Ändringsförslaget beträffande personalförteckningen beror på den nuvarande materialförvaltarens avgång ur tjänst.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att den i personalförteckningen för pensionsstyrelsen å övergångsstat uppförda befattningen såsom materialförvaltare i lönegraden A 13 skall tillika med den vid förteckningen fogade anmärkningen utgå,

b) godkänna följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	900 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	28 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	720 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	240 000

Summa förslagsanslag kronor 1 888 800,

c) till *Pensionsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 888 800 kronor.

29:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 43 och 44, s. 52—55) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 282 500 kronor respektive 240 000 kronor för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Pensionsstyrelsen*: *Omkostnader* 304 300 kronor.

b) till *Pensionsstyrelsen*: *Pensionsstyrelsens ortsombud* 240 000 kronor.

30:o) **Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 56 och 57) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 149 000 000 kronor.

Frågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 149 000 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att en riktig uppskattning av medelsbehovet under förevarande anslag uppenbarligen erbjuder betydande vanskligheter. Tillräcklig anledning har icke ansetts föreligga att uppskatta medelsbehovet för nästa budgetår till annat belopp än för innevarande budgetår.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till folkpensioner och invalidunderstöd m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 149 000 000 kronor.

31:o) **Bidrag till dyrtidstillägg å folkpensioner och invalidunderstöd.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 46, s. 58 och 59) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

32:o) **Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, s. 59) föreslagit riksdagen att till Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 44 000 000 kronor.

Enligt lagen den 1 december 1944 (nr 751) om provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd, vilken lag trätt i kraft den 1 januari 1945, skola till den, vilken åtnjuter folkpension, vari ingår tilläggspension, eller invalidunderstöd, såsom provisoriska förstärkningar av tilläggspensionen eller invalidunderstödet för varje budgetår utgå *dels* ett belopp, utgörande för ogift person ävensom för den, vars make fyllt 60 år och ej för egen del åtnjuter tilläggspension eller invalidunderstöd, 100 kronor samt

för annan pensions- eller understödstagare 50 kronor, *dels ock* ett belopp motsvarande folkpensionens eller invalidunderstödet belopp för en månad.

Till kostnaderna för de provisoriska förstärkningarna bidraga landsting och kommuner med vissa bestämda andelar. Huvudparten betalas dock av staten. För bestridande av statens ifrågavarande kostnader under budgetåret 1944/45 har å tilläggsstat I till riksstaten för nämnda budgetår anvisats ett förslagsanslag av 44 000 000 kronor, benämnt bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd.

Departementschefen har beräknat statsverkets kostnader för de provisoriska förstärkningarna under nästa budgetår till samma belopp, 44 000 000 kronor.

Utskottet.

Beräkningen av medelsbehovet under ifrågavarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner och invalidunderstöd* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 44 000 000 kronor.

33:o **Barnbidrag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 59 och 60) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 9 500 000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnbidrag* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 8 600 000 kronor.

34:o **Dyrtidstillägg å barnbidrag.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 49, s. 60) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

35:o **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 61—64) föreslagit riksdagen att till Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 4 350 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3 400 000 kronor.

Pensionsstyrelsens verksamhet till förebyggande och hävande av invaliditet omfattar dels individuell verksamhet, d. v. s. vård, yrkesutbildning m. m. åt personer, vilka kunna väntas genom dylika åtgärder återvinna eller bibehålla arbetsförmågan, dels ock annan verksamhet, som avser att i folkpensioneringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan.

För nästa budgetår beräknas kostnaderna för den individuella invaliditetsförebyggande verksamheten till 4 220 000 kronor. Därvid har förutsatts, att anstalterna i Malmö och Boden icke längre skola behövas tagas i anspråk för militära ändamål utan att pensionsstyrelsens samtliga anstalter under nämnda budgetår komma att disponeras för sina ändamål.

Beträffande annan verksamhet, som till övervägande del avser bidrag till anordnande av mindre badanläggningar å landsbygden, har *pensionsstyrelsen* föreslagit en med 100 000 kronor ökad medelstilldelning. Styrelsen har därvid anmält, att styrelsen hade under övervägande huruvida icke bidragsverksamheten till badanläggningar borde utvidgas att avse även dylik anläggning av mindre storlek i samhällen å landsbygden, där skolor icke finnas eller eljest anordningar för skolbad icke erfordras. *Departementschefen* har förklarat sig icke hava något att erinra mot den av styrelsen ifrågasatta utvidgningen av bidragsverksamheten, men har, då det för annan verksamhet än individuell vård beräknade beloppet från och med innevarande budgetår höjts från 100 000 till 150 000 kronor, ansett en ytterligare höjning av medelsanvisningen icke redan nu böra företagas.

Vid ingången av nästa budgetår beräknas föreligga en reservation å anslaget på 20 000 kronor. Medelsbehovet för nästa budgetår har med hänsyn härtill beräknats till $(4\,220\,000 + 150\,000 - 20\,000 =) 4\,350\,000$ kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *H. Allard m. fl.* väckt motion (II: 363), vari hemställts, att riksdagen måtte anvisa ifrågavarande reservationsanslag med sådant belopp, att till annan verksamhet än den individuella kunna avses 250 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för detta förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Av motionen framgår, att efterfrågan på bidrag av de medel under förevarande anslag, som avses för annan verksamhet än den individuella, är mycket stor. Departementschefen har emellertid erinrat, att fjolårets riksdag höjde det för dylik verksamhet avsedda beloppet från 100 000 kronor till 150 000 kronor. Ehuru utskottet finner motionens syfte behjärtansvärt, har utskottet likväl i likhet med departementschefen icke ansett sig böra tillstyrka, att medelsanvisningen för nämnda verksamhet redan nu ytterligare höjes.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 363, till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 4 350 000 kronor.

36:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 64 och 65) föreslagit riksdagen att till Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 500 000 kronor.

Av det för nästa budgetår beräknade medelsbehovet avse 1 500 000 kronor utbetalningarna under år 1945 av folkpensioner och invaliditetsunderstöd

samt dyrtidstillägg å nämnda förmåner och återstoden, 500 000 kronor, utbetalningarna av de av 1944 års riksdag beslutade provisoriska förstärkningarna av folkpensioner och invaliditetsunderstöd.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

37:o) **Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 66) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till häradsskrivarna för pensionsavgiftsförteckningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

38:o) **Bidrag till sjukkassor.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 53, s. 66 och 67) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

39:o) **Kristillägg till sjukkassor.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 68), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en huvudsakligen av en under år 1943 inträdd ökning av utbetalningarna per medlem i sjukkassa samt den starka stegringen av medlemsantalet i kassorna motiverad anslagsökning med 1 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kristillägg till sjukkassor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

40:o) **Moderskapspenning.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 55, s. 69 och 70) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

41:o) **Ersättning åt blinda m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 70) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt blinda m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

42:o) **Dyrtidstillägg å ersättning åt blinda.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 57, s. 70) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

43:o) **Driften av centraldepån för blindas arbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 71 och 72) föreslagit riksdagen dels medgiva, att det för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Vissa nybyggnader för en central depå för blindas arbeten samt det för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Utrustning av centraldepån för blindas arbeten må disponeras jämväl under budgetåret 1945/46, dels ock till Driften av centraldepån för blindas arbeten för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

Sistnämnda anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Till uppförande av en centraldepå för blindas arbeten har för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 285 000 kronor. Anslaget må enligt medgivande av 1944 års riksdag disponeras jämväl under innevarande budgetår.

Vidare har för budgetåret 1941/42 anvisats dels under femte huvudtiteln till utrustning av centraldepån för blindas arbeten ett reservationsanslag av 60 000 kronor, dels ock såsom kapitalinvestering i fonden för förlag till statsverket till förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten ett reservationsanslag av 190 000 kronor.

Anledningen till att uppförandet av byggnaderna för centraldepån för blindas arbeten uppskjutits har i första hand varit den, att rådande brist på material för dylika arbeten minskat möjligheterna att driva depåns verksamhet i avsedd omfattning, i följd varav behovet av lokaler för depån framstått såsom mindre angeläget än tidigare. Det anses icke möjligt att ännu bedöma, huruvida den förändring av hithörande förhållanden, som må komma att äga rum, kan redan under nästa budgetår leda till förverkligandet av den planerade omläggningen av blinddepåverksamheten. Denna har därför antagits tills vidare komma att fortgå i samma former som för närvarande.

Riksdagens medgivande har under förevarande punkt ansetts böra utverkas att även under nästa budgetår få disponera byggnads- och utrustningsanslagen. Å kapitalbudgeten göres motsvarande hemställan beträffande anslaget till förlagskapital åt centraldepån.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet

att riksdagen må

a) medgiva, att det för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Vissa nybyggnader för en central depå för blindas arbeten samt det för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Utrustning av centraldepån för blindas arbeten må disponeras jämväl under budgetåret 1945/46,

b) till *Driften av centraldepån för blindas arbeten* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 95 000 kronor.

44:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 72 och 73) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

45:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 60, s. 73—76) föreslagit riksdagen att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 282 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår har förutsatts uppflyttning av anstalternas skrivbiträde från lönegraden Eo 2 till kontorsbiträde i lönegraden Eo 4. Härav föranledd kostnadsökning under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har ansetts kunna rymmas inom ramen av anslagspostens nuvarande belopp.

Beträffande övriga delposter i avlöningsstaten ifrågasättes icke någon ändring för nästa budgetår.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 282 000 kronor.

46:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 76—78), som innebär en anslagsökning med 14 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 282 600 kronor.

47:o) **Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar. Statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 62 och 63, s. 79—81), som i fråga om avlöningsanslaget innebär en höjning av 300 kronor för beredande av särskilt arvode till läkaren vid straffängelset i Karlstad i dennes egenskap av läkare vid tvångsarbets- och alkoholistanstalten därstädes samt beträffande omkostnadsanslaget en av belastningen betingad sänkning av 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) godkänna följande avlöningsstat för statens vid fängvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 24 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 7 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4 000

Summa förslagsanslag kronor 36 500,

2) för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Avlöningar* 36 500 kronor,

b) till *Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter: Omkostnader* 26 200 kronor.

48:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 64, s. 81—85) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 162 600 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 161 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skola höjas från 5 900 kronor till 7 500 kronor. Härigenom möjliggöres anställande vid anstalten av en biträdande sinnessjukläkare, varav behov med hänsyn till sammansättningen av anstaltens klientel visat sig föreligga. Denne läkare avses skola erhålla ett arvode av 2 400 kronor för år. I och med anställande av ifrågavarande läkare anses ett arvode å 800 kronor till en rådgivande psykiater kunna indragas. Nettoökningen å anslagsposten utgör 1 600 kronor.

Vidare föreslås den för anstaltens trädgård avsedda förmansbefattningen i lönegraden Eo 6 skola utbytas mot en trädgårdsmästarebefattning i lönegraden Eo 8 ävensom överföring från extra till extra ordinarie stat av en förrädsbiträdestjänst och en kontorsbiträdestjänst. Här avsedda förändringar ha emellertid icke ansetts behöva föranleda höjning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till rörligt tillägg ha beräknats till oförändrade belopp.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningstat för statens alkoholistanstalt å Venngarn, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	72 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	7 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	64 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	19 100

Summa förslagsanslag kronor 162 600,

b) till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn*: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 162 600 kronor.

49:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 85—88), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 8 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn*: Omkostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 223 500 kronor.

50:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 66, s. 88—90) föreslagit riksdagen att till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

Vid Venngarnsanstalten föreligger starkt behov av ytterligare familjebostäder. Nu föreslås uppförande av ett nytt, för gift personal vid anstalten avsett bostadshus, inrymmande två lägenheter om två rum och kök, av samma typ som de vid anstalten tidigare uppförda. Kostnaderna ha beräknats till 35 000 kronor.

Vidare föreslås anvisande av 60 000 kronor för uppförande av ett vattentorn, varigenom nu otillfredsställande vattenförhållanden vid anstalten kunna avhjälpas.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker såväl förslaget om uppförande av nytt, för gift personal avsett bostadshus som den i statsrådsprotokollet förordade lösningen av anstaltens vattenfråga genom uppförande av ett vattentorn. Vid anslagsberäkningen har ej räknats med den begränsning av kostnaderna, som må kunna åstadkommas genom att för arbetena anlita anstaltens egen arbetskraft. Utskottet, som i likhet med departementschefen förutsätter, att förefintliga möjligheter att på detta sätt ernå besparingar utnyttjas, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag jämväl i anslagsfrågan.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn*: Vissa byggnadsarbeten för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 95 000 kronor.

51:o) **Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67, s. 90) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 15 600 kronor.

52:o) **Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 90 och 91), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens alkoholistanstalt å Haknäs: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 18 900 kronor.

53:o) **Bidrag till frälsningsarméns räddningshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 91 och 92) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 6 000 kronor.

54:o) **Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 70, s. 92 och 93) föreslagit riksdagen att till Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

För innevarande budgetår har anslaget anvisats med ett belopp av 150 000 kronor.

Enligt kungörelsen den 30 juni 1944 (nr 566) om statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter och inackorderingshem för alkoholister, vilken kungörelse trätt i kraft den 1 juli 1944, utgår statsbidrag för erkänd alkoholistanstalt med högst 3 000 kronor för vårdplats, när fråga är om nybyggnad, och i annat fall med högst 2 250 kronor för vårdplats samt för inackorderingshem med högst 1 500 kronor för vårdplats, när fråga är om nybyggnad, och i annat fall med högst 1 125 kronor för vårdplats. Kostnaderna för statsbidragen bestridas från förevarande anslag, vilket för innevarande budgetår upptagits till 150 000 kronor.

Socialstyrelsen har framhållit, att ett kännbart behov föreligger av nya vårdplatser å erkända alkoholistanstalter. Tillgängliga medel å förevarande anslag förslå emellertid endast till att delvis täcka det föreliggande platsbehovet. Med hänsyn härtill och då från och med löpande budgetår från anslaget även skola utgå bidrag till anordnande av inackorderingshem för alkoholister, har departementschefen ansett ytterligare medel böra tillföras anslaget. För nästa budgetår har anslaget i enlighet med socialstyrelsens förslag ansetts böra uppföras med 100 000 kronor.

Utskottet. Den föreslagna förstärkningen av ifrågavarande reservationsanslag föranleder ej erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

55:o) **Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 71, s. 93—95) föreslagit riksdagen att till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört i riksstaten med 1 200 000 kronor.

Enligt från och med den 1 juli 1944 gällande bestämmelser om statsbidrag till driftkostnader vid vissa alkoholistanstalter m. m. (kungörelse den 30 juni 1944, nr 567) utgår statsbidrag, förutom till erkända och enskilda alkoholistanstalter, även till inackorderingshem för omhändertagande av alkoholister under fritiden samt för bestridande av kostnaderna för vård av alkoholister hos enskild familj (familjevård).

Med hänsyn till den ökning av antalet vårdplatser å de icke statliga alkoholistanstalterna, som under den senaste tiden ägt rum, samt till den ytterligare ökning, som är att förvänta, har ett avsevärt stegrad medelsbehov beräknats för statsbidrag till driftkostnaderna vid dessa anstalter. För nästa budgetår ha utgifterna för ändamålet beräknats till i runt tal 1 400 000 kronor. De från och med löpande budgetår införda statsbidragen till driftkostnaderna vid inackorderingshem och till familjevård ha i avvaktan på närmare erfarenhet om i vilken utsträckning dessa nya vårdformer kunna komma att anlitas beräknats draga en kostnad av 100 000 kronor.

Utskottet. Beräkningen av medelsbehovet under ifrågavarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

56:o) **Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 95 och 96), vilket innebär en av belastningen å anslaget under de två senast förflutna budgetåren be-
tingad anslagsökning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

57:o) **Resor vid tvångsinternering av alkoholister.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 96), vilket innebär en av belastningshänsyn motiverad anslagsökning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

58:o) **Interneringskostnader i vissa fall.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 96 och 97), vilket innebär en av belastningen å anslaget under de tre senaste budgetåren motiverad anslagsökning med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

59:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 97—100) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 152 000 kronor.

Till bestridande av de med länsnykterhetsnämndernas verksamhet för enade kostnaderna har för budgetåret 1944/45 under rubriken länsnykterhetsnämnderna anvisats ett förslagsanslag av 200 000 kronor. För anslagets användning har följande stat fastställts.

Stat.

A. Avlöningar.

1. Årsarvoden till ordförande och vissa andra ledamöter, <i>förslagsvis</i>	kronor	17 000	
2. Dagrarvoden till ordförande och andra ledamöter samt suppleanter för dem, <i>förslagsvis</i>	»	10 000	
3. Avlöning till personal, <i>förslagsvis</i>	»	101 000	kronor 128 000

B. Omkostnader.

1. Reseersättningar	kronor	35 000	
2. Expenser, hyror m. m.	»	37 000	kronor 72 000
		<hr/> Summa kronor 200 000	

Från och med nästa budgetår föreslås vissa förändringar av budgetteknisk natur beträffande medelsanvisningen till länsnykterhetsnämnderna. Den skillnad, som föreligger mellan å ena sidan avlöningskostnaderna för näm-

derna och å andra sidan reseersättnings- och expenskostnaderna, anses nämligen böra föranleda en uppdelning av anslaget å ett avlönings- och ett omkostnadsanslag.

Avlöningsanslaget bör därvid upptaga tre poster, betecknade arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, avlöningar till icke-ordinarie personal samt rörligt tillägg.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har medel beräknats för de ändamål, som i gällande stat avsetts med delposterna till årsarvoden till ordförande och vissa andra ledamöter samt till dagarvoden till ordförande och andra ledamöter samt suppleanter för dem. Medelsbehovet under anslagsposten har beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår avsetts för ändamålen, eller $(17\,000 + 10\,000)$ 27 000 kronor.

Vad angår anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal beräknas under denna post först helårskostnaderna för avlöning till de från och med innevarande budgetår nyinrättade 10 befattningarna såsom heltidsanställda ombudsmän i lönegraden Eo 19. Nämda kostnader uppskattades i propositionen nr 259/1944 till i runt tal 70 000 kronor för budgetår. Då emellertid detta belopp även innefattar kostnaderna för rörligt tillägg och kristillägg, men dessa kostnader från och med nästa budgetår böra bestridas från posten till rörligt tillägg respektive från vederbörligt anslag till kristillägg, har under förevarande anslagspost för avlöningar till de heltidsanställda ombudsmännen under budgetåret 1945/46 räknats med ett belopp av i runt tal 55 000 kronor. Vidare har under anslagsposten beräknats för arvoden till deltidsanställda ombudsmän samt för ersättningar för skrivhjälp ett belopp av 57 000 kronor. Slutligen har för vikarier för de heltidsanställda ombudsmännen avsetts ett belopp av 4 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under posten skulle således uppgå till $(55\,000 + 57\,000 + 4\,000 =)$ 116 000 kronor.

Utgifterna för rörligt tillägg ha beräknats till 9 000 kronor.

Avlöningsanslagets slutsumma skulle alltså bli $(27\,000 + 116\,000 + 9\,000)$ 152 000 kronor.

Under *omkostnadsanslaget* ha upptagits dels belopp motsvarande de i gällande stat under rubriken omkostnader uppförda posterna till reseersättningar och till expenser, hyror m. m., dels ock en ny post till sjukvård m. m.

Posten till sjukvård m. m. har beräknats till 500 kronor.

En viss höjning av posten till reseersättningar har ansetts påkallad därav, att de heltidsanställda ombudsmännen komma att vara i verksamhet under hela nästa budgetår mot endast omkring halva innevarande budgetår. Höjningen har ansetts kunna begränsas till 5 000 kronor.

För *Expenser*, hyror m. m. har räknats med oförändrat medelsbelopp, 37 000 kronor.

Omkostnadsanslaget har sålunda uppskattats till $(500 + 40\,000 + 37\,000)$ 77 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag, att medel för bestridande av de med länsnykterhetsnämndernas verksamhet förenade kostnaderna från och med nästa budgetår skall anvisas under två särskilda anslag, ett till avlöningar och ett till omkostnader, tillstyrkes av utskottet. Mot beräkningen av medelsbehovet under de olika anslagen har utskottet ej funnit anledning till erinran.

Under förevarande punkt hemställer alltså utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	27 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	»	116 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	9 000

Summa förslagsanslag kronor 152 000,

b) till *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 152 000 kronor.

60:o) **Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, s. 100) och under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 77 500 kronor.

61:o) **Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 77, s. 100—102) föreslagit riksdagen att till Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 190 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp. Enligt av Kungl. Maj:t den 30 juni 1944 meddelat beslut disponeras anslaget på följande sätt.

Ä n d a m å l.	Belopp kr.
Understöd åt nykterhetsnämnder, <i>förslagsvis</i>	165 000
Konferenser och kurser m. m., <i>högst</i>	5 000
Understöd åt sammanslutningar av nykterhetsnämnder, <i>högst</i>	5 000
Understöd för utgivande av »Tidskrift för nykterhetsnämnderna» m. m., <i>högst</i>	2 000
Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen	13 000
Summa kronor	190 000

Socialstyrelsen har för nästa budgetår hemställt om medelsanvisning under anslaget med ett till 300 000 kronor förhöjt belopp.

Departementschefen har erinrat om att i samband med de olika åtgärder för effektivisering av nykterhetsvården, som beslutades vid fjolårets riksdag, en betydande höjning av förevarande anslag vidtogs. Med hänsyn därtill har departementschefen icke nu ansett sig kunna tillstyrka någon ytterligare höjning av anslaget. Departementschefen föreslår alltså, att anslaget jämväl för nästa budgetår upptages till 190 000 kronor med samma fördelning å de med anslaget avsedda ändamålen som under innevarande budgetår.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Johan Bårg m. fl.* (I: 234), och den andra inom andra kammaren av herr *J. Nilson* i Eskilstuna m. fl. (II: 368), däri hemställts, att riksdagen ville under förevarande anslag beräkna till understöd åt nykterhetsnämnderna 250 000 kronor och till bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen 28 000 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionen I: 234.

Utskottet.

Det till understöd åt nykterhetsnämnder avsedda beloppet under ifrågasvarande anslag höjdes förra året med 40 000 kronor till 165 000 kronor. Socialstyrelsen har beräknat, att en ytterligare höjning av 85 000 kronor är erforderlig, därest icke understöden på grund av medelsbrist skola jämväl nästa budgetår behöva nedsättas under vad som enligt författningsbestämmelserna skulle kunna utgå. Vidare har socialstyrelsen bland annat föreslagit höjning av den förra året nyuppförda anslagsposten till bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen med 15 000 kronor till 28 000 kronor, enär man kunde förutse, att anspråken på bidrag av detta slag komme att stiga, särskilt sedan den då beslutade organisatoriska förstärkningen av länsnykterhetsnämnderna hunnit göra sig gällande. I båda dessa avseenden ha socialstyrelsens förslag upptagits av motionärerna, vilkas yrkande alltså innebär en anslagsökning med (85 000 + 15 000) 100 000 kronor.

Utskottet vill icke förneka, att goda skäl kunna anföras för ökat understöd åt nykterhetsnämnderna och högre bidrag till övervakning. Utskottet får emellertid i anledning av de väckta motionerna erinra om den omorganisation och effektivisering av nykterhetsvården, som i samband med ökningen av anslagen till nykterhetsnämnderna beslutades av förra årets riksdag dels i form av ökade bidrag till nämnderna och till alkoholistanstalterna och dels genom heltidsanställning av ombudsmän vid länsnykterhetsnämnderna. Utskottet anser, att resultatet av de nya vårdformerna samt ombudsmännens verksamhet bör avvaktas, innan anslagen till nykterhetsnämndernas verksamhet utökas.

I anslutning härtill har utskottet ansett sig böra förorda Kungl. Maj:ts förslag om oförändrad medelsanvisning med samma fördelning å de med anslaget avsedda ändamålen som under innevarande budgetår.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 234 och II: 368, till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 190 000 kronor.

62:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar. Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 78 och 79, s. 102 och 103) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

63:o) **Fattigvård i allmänhet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 103 och 104), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av belastningssiffrorna under ett flertal förflutna budgetår betingad anslagsökning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 750 000 kronor.

64:o) **Barnavård i allmänhet. Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 81 och 82, s. 104 och 105) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Barnavård i allmänhet* 190 000 kronor.

b) till *Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.* 800 000 kronor.

65:o) **Fattigvård och barnavård för lappar.** Kungl. Maj:t har (punkt 83, s. 105 och 106) föreslagit riksdagen att till Fattigvård och barnavård för lappar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Under en följd av budgetår uppfördes detta anslag i riksstaten med ett belopp av 90 000 kronor. För budgetåret 1944/45 höjdes emellertid anslaget till 125 000 kronor i syfte att bereda statsbidrag på omkring 35 000 kronor till ett gemensamt ålderdomshem för lappar och andra innevånare i Frostvikens kommun.

Departementschefen har framhållit, att då det för närvarande vore omöjligt att med säkerhet bedöma, huruvida det av fjolårets riksdag beviljade

statsbidraget för anordnande av ett ålderdomshem i Frostvikens kommun komme att utbetalas under innevarande budgetår eller kostnaderna härför komme att belasta anslaget först under nästa budgetår, någon hänsyn till dessa kostnader icke borde tagas vid uppskattningen av medelsbehovet för budgetåret 1945/46. Anslaget borde på grund härav för nästa budgetår ned-sättas till 90 000 kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

66:o) **Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet. Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 84 och 85, s. 106 och 107) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 anvisa

a) till *Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* ett anslag av 12 000 kronor,

b) till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

67:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 108), vilket bygger på anslagsbelastningen för budgetåret 1943/44 och uppgjorts under hänsynstagande till beräknad kostnadsökning för statsverket på grund av 1943 års bidragsförskottslag, hemställer utskottet, under erinran tillika, att för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål anvisats 2 500 000 kronor,

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

68:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 109) vilket innebär en av belastningen under de tre senaste budgetåren be-tingad anslagshöjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

69:o) **Bidrag till barnhusen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88, s. 109) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnhusen* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 115 900 kronor.

70:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem. Bidrag till driften av barnhem.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 89 och 90, s. 109 och 110) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed anmäles.

71:o) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 91, s. 110—118) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under budgetåret 1945/46 må till ett belopp av högst 500 000 kronor av statsmedel beviljas bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård, dels ock till Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

Enligt de av 1943 års riksdag (proposition nr 339; skrivelse nr 506) godkända grunderna för ifrågavarande bidragsverksamhet må statsbidrag utgå till nyinrättad institution för halvöppen barnavård eller nyinrättad avdelning vid dylik institution, vars inrättande enligt statens arbetsmarknadskommissions beprövande befinnes påkallat med hänsyn till vederbörande orts behov av kvinnlig arbetskraft. Bidrag kan under samma förutsättning utgå även till äldre institution, därest så prövas skäligt med hänsyn till dess svaga ekonomi och det ekonomiska läget i den kommun, där institutionen är belägen. Även om arbetsmarknadskommissionen icke finner en institution enbart ur arbetsmarknadssynpunkt av behovet påkallad, kan bidrag likväl utgå, därest institutionen med hänsyn till särskilda sociala, ekonomiska eller andra förhållanden prövas erforderlig. Slutligen kan bidrag utgå jämväl till provisoriska anstalter för mottagande av barn i olika åldrar på landsbygden under tider, då skördearbete eller annat arbete kräver särskilt riklig tillgång på kvinnlig arbetskraft.

Statsbidraget utgår dels såsom bidrag till avlönande av föreståndarinna och annan anställd personal, som fyller vissa kompetenskrav (lönebidrag), dels ock såsom bidrag till kostnaderna för bespisning av de vid anstalten mottagna barnen (kostbidrag). Lönebidraget utgår med en tredjedel av de lönebelopp, som institutionens huvudman fastställt, såvida icke dessa befinnas vara oskäligt låga. Statsbidraget får dock icke överstiga en tredjedel av följande grundlönebelopp, nämligen i ortsgrupperna A, B och C 3 000 kronor, i ortsgrupperna D, E och F 3 450 kronor och i övriga ortsgrupper 3 900 kronor.

Kostbidraget utgår med 15 öre för barn och dag i anstalt, där en måltid lagad mat utspisas, samt med 30 öre för barn och dag i anstalt, där minst två måltider lagad mat utspisas. För barn under ett år utgår kostbidrag med 30 öre för barn och dag, förutsatt att barnet är omhändertaget för heldagsvård, d. v. s. mer än 6 timmar.

Beslut om statsbidrag meddelas av socialstyrelsen, som är tillsynsmyndighet över verksamheten. I den mån vid anstalt förekommer lekskoleverksamhet, utövar skolöverstyrelsen pedagogisk tillsyn däröver.

Vid 1943 års riksdag medgavs, att under budgetåret 1943/44 finge till ett belopp av högst 100 000 kronor beviljas statsbidrag till driften av nu ifrågasvarande anstalter. Då verksamheten beräknades börja först under första halvåret 1944 samt bidragen skulle utgå halvårsvis i efterskott, anvisades icke något anslag för ändamålet för nämnda budgetår.

Under innevarande budgetår må enligt beslut av 1944 års riksdag statsbidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård beviljas till ett belopp av högst 200 000 kronor. För bestridande av de under kalenderåret 1944 beviljade bidragen har under förevarande rubrik för löpande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

I skrivelse den 18 november 1944 har *1941 års befolkningsutredning* gjort framställning om anslag för ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1945/46 samt därvid föreslagit vissa ändringar i de för närvarande gällande bidragsgrunderna.

Befolkningsutredningen har sålunda föreslagit, att äldre och nyinrättade institutioner måtte likställas vid beviljande av statsbidrag, att den speciella prövningen av statsbidragsansökningarna ur arbetsmarknadssynpunkt avskaffas, ävensom att i vissa undantagsfall skall få beviljas högre lönebidrag än det nu utgående.

För nästa budgetår har befolkningsutredningen föreslagit en höjning av anslaget till den halvöppna barnavården till 500 000 kronor.

Befolkningsutredningen omnämner slutligen, att utredningen med hänsyn till den halvöppna barnavårdens ur skilda synpunkter allmänt erkända betydelse och det stora behov av nya institutioner, som alltfört gjorde sig gällande, hade för avsikt att snarast till förnyad prövning i hela dess vidd upptaga frågan om den halvöppna barnavårdens ställning i samhällslivet och utformningen av de statliga stödåtgärderna för denna verksamhet. Enligt utredningens mening vore det nuvarande bidragssystemet endast att betrakta som ett provisorium och såväl halvdags- som heldagsvården borde göras till föremål för förnyade överväganden för att klargöra, i vilken utsträckning kostnaderna för respektive verksamhetsgrenar borde bäras av stat, kommuner och enskilda.

Över befolkningsutredningens framställning ha, efter remiss, *yttranden* avgivits av socialstyrelsen, skolöverstyrelsen, statskontoret, statens arbetsmark-

nadskommission, socialvårdskommittén och svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

I likhet med befolkningsutredningen anser jag, att den verksamhet för understödjande av den halvöppna barnavården, som genom beslut vid höstsessionen av 1943 års riksdag inletts från och med budgetåret 1943/44, bör fortsätta även under nästa budgetår. Verksamheten har hittills haft karaktären av en begränsad försöksverksamhet i syfte att vinna erfarenheter rörande den framtida utformningen av det statliga stödet av den halvöppna barnavården. Befolkningsutredningen har nu framhållit, att utredningen hade för avsikt att snarast i hela dess vidd till prövning upptaga frågan om utformningen av dessa statliga stödåtgärder. I avvaktan på resultatet av denna undersökning bör statsbidragsverksamheten även under nästa budgetår bedrivas såsom en försöksverksamhet i begränsad omfattning. Emellertid anser jag mig i anledning av de av befolkningsutredningen nu framlagda förslagen beträffande verksamheten under nästa budgetår böra förorda vissa jämkningar i de hittills tillämpade principerna för tilldelning av statsbidrag. Härjämte vill jag i överensstämmelse med befolkningsutredningens förslag förorda ökad medelsanvisning i syfte att möjliggöra beviljande av statsbidrag till flera institutioner än hittills.

Enligt nu gällande bestämmelser utgår statsbidrag i första hand till nyinrättad institution för halvöppen barnavård eller ny avdelning vid redan existerande institution, medan äldre institution kan erhålla bidrag allenast därest så prövas skäligt med hänsyn till institutionens svaga ekonomi och det ekonomiska läget i den kommun, där institutionen är belägen. Befolkningsutredningen har nu föreslagit, att äldre och nyinrättade institutioner skulle jämföras i fråga om rätt till statsbidrag. Då de skäl, som utredningen anfört såsom stöd för detta förslag, synas mig bärande, kan jag biträda förslaget. Jag förordar alltså, att socialstyrelsen må inom ramen av tillgängliga medel pröva, vilka institutioner, som böra tilldelas statsbidrag för att tillgången på vårdplatser skall bli så stor som möjligt, samt att därvid ingen åtskillnad göres mellan äldre och nyinrättad institution. Såsom befolkningsutredningen påpekat bör dock tillses, att institution, som en gång erhållit statsunderstöd, icke utan tvingande skäl undandrages fortsatt stöd.

Såsom villkor för att en institution för halvöppen barnavård skall kunna erhålla statsbidrag gäller för närvarande vidare i princip, att institutionen av statens arbetsmarknadskommission prövas erforderlig med hänsyn till vederbörande Orts behov av kvinnlig arbetskraft. Endast om särskilda sociala, ekonomiska eller andra förhållanden tala för att statsbidrag bör utgå, kan en institution tillerkännas bidrag, trots att arbetsmarknadskommissionen icke funnit institutionen enbart ur arbetsmarknadssynpunkt erforderlig. Befolkningsutredningen framhåller nu, att dessa bestämmelser medfört, att den huvudsakligast av pedagogiska skäl motiverade halvdagsvården i lekskolorna fått stå tillbaka för den av arbetsmarknadspolitiska skäl betingade heldagsvården i daghemmen. Utredningen föreslår på grund härav, att den speciella prövningen av statsbidragsansökningarna ur arbetsmarknadssynpunkt avskaffas. För egen del finner jag det mindre lyckligt, om vid den tidpunkt, då mera definitiva riktlinjer för verksamheten skola uppdragas, densamma under försöksstadiet till så övervägande del inriktats på heldagsvård, att erfarenheter rörande statsbidragsverksamhet för halvdagsvården praktiskt taget saknas. De arbetsmarknadspolitiska synpunkterna böra därför hädanefter icke tillerkännas

samma prioritetsställning som hittills, utan bör någon del av de medel, som finnas disponibla för beviljande av statsbidrag åt institutioner, till vilka bidrag ej förut utgått, förbehållas institutioner för halvdagsvård. Att på förhand göra någon avvägning mellan konkurrerande intressen låter sig ej göra, utan torde socialstyrelsen härutinnan böra få fria händer. Ehuru även i fortsättningen särskild vikt bör fästas vid om det är med hänsyn till situationen på arbetsmarknaden angeläget, att viss institution erhåller statsbidrag, torde på grund av vad här förordats den av arbetsmarknadskommissionen nu företagna prövningen av ansökningarna icke längre böra vara obligatorisk. I den mån socialstyrelsen finner erforderligt att få frågan om behovet av daghem med hänsyn till användningen inom viss ort av kvinnlig arbetskraft ytterligare belyst, bör styrelsen emellertid söka samråd med arbetsmarknadskommissionen.

Befolkningsutredningens förslag om höjning i vissa fall av lönebidraget till hälften av den utgående lönen är avsett att tillämpas endast i undantagsfall, nämligen då fråga är om institutioner med svag ekonomi. Företrädesvis tänker sig utredningen detta skola gälla beträffande institutioner, som äro belägna i kommuner med högt skattetryck. Då i här avsedda fall starka skäl kunna anföras för en kraftigare bidragsgivning från statens sida, tillstyrker jag utredningens förslag härom. Att närmare än som skett precisera förutsättningarna för erhållande av högre lönebidrag torde icke låta sig göra med bibehållande av möjligheterna till rättvis bedömning av uppkommande gränsfall.

Vad slutligen beträffar storleken av det belopp, som för nästa budgetår bör stå till förfogande för nu ifrågavarande bidragsverksamhet, har befolkningsutredningen föreslagit, att detta måtte bestämmas till 500 000 kronor. Då de institutioner, vilka erhållit statsbidrag av de hittills anvisade medlen, icke utan särskilda skäl böra undandragas fortsatt statligt stöd, erfordras för utsträckt bidragsgivning en höjning av det för löpande budgetår bestämda beloppet av 200 000 kronor. Ett bifall till vad jag ovan anfört därom, att äldre institutioner i statsbidragshänseende böra jämnställas med nyinrättade institutioner, medför även ökat medelsbehov. Detsamma gäller den av mig förordade ökningen av lönebidraget i vissa fall från en tredjedel till hälften av utgående lön. Med hänsyn härtill tillstyrker jag, att det belopp, som under nästa budgetår må disponeras för nu ifrågavarande verksamhet, i enlighet med befolkningsutredningens förslag bestämmas till 500 000 kronor.

Såsom tidigare nämnts utgå statsbidragen halvårsvis i efterskott. För nästa budgetår böra därför medel anvisas för täckande av dels de på första halvåret 1945 belöpande bidragen eller 100 000 kronor, dels ock de bidrag, vilka falla på andra halvåret 1945, eller 250 000 kronor. Det för nästa budgetår erforderliga anslaget skulle alltså uppgå till sammanlagt 350 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *G. Svenson m. fl.* (I: 230) och den andra inom andra kammaren av herr *H. Andersson i Dunker m. fl.* (II: 372), däri hemställts, att riksdagen ville besluta, att statsbidrag måtte utgå till jordbruksdaghem även under det kommande budgetåret, och att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt utredning avseende fastställande av bestämda direktiv och enhetliga normer för bidragsverksamheten till den halvöppna barnvården.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda förslag, får utskottet hänvisa till motionen I: 230.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall ifrågavarande understödsverksamhet även under nästa budgetår bedrivas såsom en försöksverksamhet i begränsad omfattning ehuru med vissa jämkningar i de hittills tillämpade principerna för tilldelning av statsbidrag. Med dessa jämkningar bliva äldre och nyinrättade institutioner likställda i fråga om rätt till statsbidrag. Vidare komma de arbetsmarknadspolitiska synpunkterna — ehuru de även i fortsättningen anses böra tillmätas särskild vikt — icke att tillerkännas samma prioritetsställning som hittills. Slutligen erhålles möjlighet att i undantagsfall, nämligen då fråga är om institutioner med svag ekonomi, höja lönebidraget till hälften av den utgående lönen.

De skäl, som anförts till stöd för ifrågavarande jämkningar, har utskottet funnit värda beaktande. Utskottet anser dock att de arbetsmarknadspolitiska synpunkterna även i fortsättningen böra tillmätas stor betydelse vid prövningen av frågan om bidrag till ifrågavarande institutioner. Utskottet, som i övrigt tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag beträffande bidragsgrunderna, vill i anledning av motionen uttala, att anordningar i form av jordbruksdaghem alltjämt böra komma till stånd, i den mån arbetsmarknadsförhållandena det påfordra.

Vad angår motionärernas yrkande om utredning för fastställande av direktiv och enhetliga normer vill utskottet erinra, att verksamheten alltjämt befinner sig på försöksstadiet, och att befolkningsutredningen såsom framgår av statsrådsprotokollet ämnar snarast i hela dess vidd till prövning upptaga frågan om utformningen av de statliga stödåtgärderna. Utskottet delar motionärernas uppfattning om behovet av direktiv och normer för ifrågavarande verksamhet och förutsätter, att Kungl. Maj:t uppmärksammar, att nämnda, särskilt beträffande jordbruksdaghem framträdande behov snarast möjligt bör tillgodoses.

Vidkommande slutligen storleken av det belopp, som för nästa budgetår bör stå till förfogande för bidragsverksamheten, har Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) medgiva, att under budgetåret 1945/46 må till ett belopp av högst 500 000 kronor av statsmedel beviljas bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård,

b) till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

II. att motionerna I: 230 och II: 372, i den mån de ej må anses besvarade med vad utskottet anfört, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

72:o) **Fria sommarresor för barn. Bidrag till sommarkolonier. Statens skyddshem: Avlöningar, Statens skyddshem: Omkostnader. Bidrag till driften av icke statliga skyddshem.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 92—96, s. 119 och 120) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

73:o) **Fortbildningskurs för befattningshavare vid skyddshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 97, s. 121 och 122) föreslagit riksdagen att till Fortbildningskurs för befattningshavare vid skyddshem för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 13 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser medelsanvisning för bestridande av kostnaderna för en fortbildningskurs för skyddshemspersonal i ledande ställning. Till kursen, som förutsatts skola få en längd av 20 dagar, skulle kallas 40 befattningshavare från såväl statliga som icke-statliga skyddshem. Vid kursen tänkas skola behandlas ämnesområdena psykologi, pedagogik, sexualhygien, fritidssysselsättningar, författningskunskap, förvaltningskunskap samt eftervården och dess problem.

Utskottet.

I likhet med socialstyrelsen och departementschefen anser utskottet det vara av vikt för skyddshemsverksamheten, att personalen bibringas de särskilda insikter i psykologi och pedagogik, som erfordras för ett rätt handhavande av det speciella klientel, varom här är fråga. Utskottet, som ej funnit anledning till erinran beträffande kursens planläggning och beräkningen av kostnaderna, får med tillstyrkande av förslaget hemställa,

att riksdagen må till *Fortbildningskurs för befattningshavare vid skyddshem* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 13 000 kronor.

74:o) **Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har (punkt 98, s. 122—124) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under kalenderåret 1946 statsbidrag må utgå till högst 1 500 heltidsanställda eller ett däremot svarande antal deltidanställda hemvårdarinnor, dels ock till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 960 000 kronor.

Enligt beslut av 1944 års riksdag må statsbidrag under kalenderåret 1945 utgå till avlönande av högst 1 000 heltidsanställda eller ett däremot svarande antal deltidanställda hemvårdarinnor.

Ifrågavarande verksamhet är avsedd att successivt utbyggas för att inom en icke alltför avlägsen framtid omfatta 2 800 hemvårdarinnor. För att icke äventyra en god rekrytering föreslås att utbyggnaden under 1946 bedrives i samma takt som hittills. Detta skulle innebära, att verksamheten under 1946 utbygges till att omfatta 1 500 hemvårdarinnor (däremot svarande antal deltidanställda).

Medelsbehovet för statsbidrag till verksamheten under budgetåret 1945/46 har beräknats till 960 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) medgiva, att under kalenderåret 1946 statsbidrag må utgå för högst 1 500 heltidsanställda eller ett däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor,

b) till *Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 960 000 kronor.

75:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 124—126) föreslagit riksdagen att till Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 221 500 kronor.

Enligt gällande bestämmelser kan hemvårdarinnekompetens förvärvas, förutom genom erhållande av hemvårdarinneutbildning vid därför avsedda skolor, även genom en viss tids praktisk tjänstgöring, kompletterad med en kurs om två månader. Vid 1943 och 1944 års riksdagar anvisades medel för anordnande av dylika prov- och kompletteringskurser för tillhopa omkring 500 personer.

Behov av dylika kompletteringskurser anses förefinnas jämväl under nästa budgetår. Kurser förutsättas skola anordnas för utbildande av ytterligare 500 personer och givas en utökad längd från två till tre månader. Medelsbehovet för en kursverksamhet av angiven omfattning har uppskattats till 221 500 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 221 500 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

76:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 100, s. 127) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed anmäles.

77:o) **Medicinalstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 101, s. 127—130) föreslagit riksdagen att till Medicinalstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

I gällande riksstat är anslaget uppfört med 145 000 kronor.

För nästa budgetår beräknas de i styrelsens omkostnadsstat upptagna posterna till sjukvård m. m., reseersättningar och expenser höjda med 1 000, 3 000 respektive 8 000 kronor, varemot anslagsposten till publikationstryck sänkts med 7 000 kronor.

Utskottet.

Då anslagsberäkningen ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

78:o) **Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 130 och 131) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 275 000 kronor till samma ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen: Beredskapsorganisation* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

79:o) **Sinnessjuknämnden: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 103, s. 131 och 132) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

80:o) **Sinnessjuknämnden: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 132 och 133), vilket innebär en anslagshöjning av 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sinnessjuknämnden: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

81:o) **Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 105, s. 133—142) föreslagit riksdagen att dels vidtaga en av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för laboratoriet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 406 000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med 377 000 kronor, varav 212 000 kronor anvisats under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 41 900 kronor under anslagsposten till rörligt tillägg.

För nästa budgetår föreslås under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän uppflyttning av en skrivbiträdesbefattning i lönegraden A 2 till kontorsbiträdestjänst i lönegraden A 4. Anslagsposten föreslås dock behållen med oförändrat belopp.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås höjning av arvudet för den å diagnostiska avdelningen tjänstgörande

assistenten från 5 900 till 8 500 kronor. Vidare föreslås inrättande av en befattning som laboratoriebiträde i lönegraden Ex 6 å den kemiska avdelningen och en befattning som expeditionsvakt i lönegraden Ex 5 varjämte för tillfällig eldningspersonal avsetts 4 000 kronor. Anslagspostens belopp har uppräknats med 26 000 kronor.

I övrigt föreslås inga andra ändringar än en uppräkning av anslagsposten till rörligt tillägg med 3 000 kronor.

Kungl. Maj:t förutsättes skola fortsättningsvis äga befogenhet att, för den händelse en ändring i nuvarande beredskapstillstånd skulle inträda, med anlitande av förevarande avlöningsanslag besluta om den förstärkning av laboratoriets icke-ordinarie personal, som för upprätthållande av nödig beredskap på ifrågavarande område kan visa sig nödvändig.

Kungl. Maj:ts förslag giver ej utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså, Utskottet.

att riksdagen må

a) besluta, att i gällande personalförteckning för statens bakteriologiska laboratorium en befattning såsom skrivbiträde i lönegrad A 2 skall utbytas mot en befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad A 4,

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 110 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	» 13 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	» 238 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 44 900

Summa förslagsanslag kronor 406 000,

c) till Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 406 000 kronor.

82:o) Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 106, s. 142—147) föreslagit riksdagen att till Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

I gällande riksstat är anslaget uppfört med ett belopp av 448 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås höjning av i omkostnadsstaten upptagna poster till sjukvård m. m. med 500 kronor och till expenser med 5 000 kronor.

Å andra sidan har posten till övriga utgifter föreslagits nedsatt med 3 500 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

83:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 107, s. 147—150) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 78 500 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med 64 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås överförande till ordinarie stat av ett extra ordinarie laboratoriebiträde (från lönegraden Eo 11 till lönegraden A 11) och ett extra ordinarie kontorsbiträde (från lönegraden Eo 4 till lönegraden A 4), i anledning varav anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslås uppräknad med 8 500 kronor.

Vidare föreslås, att en assistent, vilken för närvarande avlönas med arvode å 8 500 kronor från särskild anslagspost, överföres till extra stat och placeras i lönegraden Ex 21. I anledning härav har nämnda anslagspost, uppförd med 8 600 kronor för avlönande jämväl av vikarie, uteslutits ur avlöningsstaten och en utgiftsökning av 6 800 beräknats under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Under sistnämnda anslagspost har därutöver beräknats ett belopp av 12 000 kronor för bedrivande av vissa undersökningar rörande blodfaktorn Rh (Rhesus) samt 3 000 kronor för möjliggörande av ytterligare skrivhjälp och anlitande i ökad utsträckning av annan tillfällig personal. Å andra sidan beräknas överförandet till ordinarie stat av förenämnda förste laboratoriebiträde och kontorsbiträde medföra en utgiftsminskning under anslagsposten med 8 100 kronor, varför höjningen av posten stannat vid 13 700 kronor.

Slutligen har anslagsposten till rörligt tillägg uppräknats med 900 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för statens rättskemiska laboratorium:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 föreståndare		A 30
1 förste laboratoriebiträde.....		A 11
1 vaktmästare.....		A 7
1 kontorsbiträde		A 4

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än den 20:e.

1 laborator Eo 26,

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, för-	
<i>slagsvis</i>	kronor 25 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 46 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 6 600
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor 78 500,	

c) till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 78 500 kronor.

84:o) **Statens rättskemiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 150 och 151), vilket innebär en anslagsökning av 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 21 300 kronor.

85:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 151—158) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens farmaceutiska laboratorium: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 109 000 kronor.

I gällande riksstat är anslaget uppfört med 107 700 kronor.

Från posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bestridas för närvarande arvoden åt, förutom föreståndaren, tre assistenter med vardera 8 500 kronor och en assistent med 5 900 kronor. Av assistenterna har en läkarutbildning och tjänstgör på den biologiska avdelningen, medan de tre övriga ha apotekarutbildning och tjänstgöra på den kemiska avdelningen. Samtliga assistenter föreslås av medicinalstyrelsen överförda på extra stat med placering i lönegrad Ex 22.

Departementschefen har i detta ämne anfört följande.

Jag vill icke bestrida, att vissa skäl tala för en enhetlig placering av åtminstone de assistenter, som åtnjuta det högre arvodet. Å andra sidan bör hänsyn tagas till den beträffande akademiskt utbildad personal inom den centrala civilförvaltningen gällande principen, att 21 lönegraden utgör en normal-

lönegrad, vilken, utom för befordringstjänster, tillämpas där ej särskilda skäl till annan placering föreligger. Sådana skäl ha ansetts föreligga allenast beträffande tjänster, för vilkas innehav fordras högre teoretisk kompetens, t. ex. läkar-, arkivarie- och bibliotekarietjänster. I enlighet med denna princip ha exempelvis assistenterna vid statens bakteriologiska laboratorium, som utgöras av legitimerade läkare, placerats i lönegrad Ex 22, medan assistenterna vid statens veterinär-medicinska anstalt placerats i lönegrad Ex 21.

Med tillämpning av samma norm beträffande assistentbefattningarna vid statens farmaceutiska laboratorium har läkarassistenten ansetts böra placeras i lönegrad Ex 22 och apotekarassistenterna i lönegraden Ex 21. Beträffande den assistenttjänst, som för närvarande är förenad med ett arvode av 5 900 kronor föreslås endast en höjning av arvodet till 6 400 kronor.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t har med anledning av ovannämnda förslag sänkts med 25 300 kronor till 7 400 kronor. Kungl. Maj:t förutsattes dock äga befogenhet att, om skäl därtill föreligga, medgiva anvisande av ytterligare medel från anslagsposten för fullföljande av den efter riksdagens hörande (riksdagens skrivelse nr 239/1944) påbörjade utredningen rörande ett ändamålsenligt och ekonomiskt förfarande vid medikamentös behandling av vissa sjuka personer, som äro hänvisade till långvarigt eller ständigt bruk av läkemedel.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas 3 100 kronor för anställande av ytterligare ett laboratoriebiträde och 20 700 kronor till avlöning åt de tre extra assistenterna. Å andra sidan har det för rådgivning i läkemedelsekonomiska frågor m. m. avsedda beloppet föreslagits nedsatt med 1 000 kronor. Anslagsposten föreslås höjd med inalles 22 800 kronor.

Härutöver föreslås ej annan ändring än en uppräknig av anslagsposten till rörligt tillägg med 3 800 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 43 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 7 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 45 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 12 800

Summa förslagsanslag kronor 109 000,

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 109 000 kronor.

86:o) **Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 158—160) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 38 500 kronor till samma ändamål hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 36 500 kronor.

87:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 111, s. 160—166) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster må utökas från 371 till 391, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 4 310 000 kronor.

För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag anvisat med ett belopp av 4 175 000 kronor.

Beträffande antalet nya provinsialläkartjänster, som föreslagits till inrättande under nästa budgetår, anför *departementschefen* följande.

Enligt den av medicinalstyrelsen år 1938 framlagda planen för rikets indelning i provinsialläkardistrikt skulle ytterligare omkring 170 provinsialläkartjänster erfordras. Styrelsens avsikt var att planen skulle fullföljas inom loppet av tio år. Vid anmälan av denna plan i proposition nr 237 till 1939 års lagtima riksdag ansåg sig min företrädare i ämbetet kunna konstatera, att ett betydande behov av nya ordinarie tjänster förefunnes ävensom att åtgärder successivt borde vidtagas för att tillgodose detta behov. Han framhöll emellertid samtidigt, att någon anledning att på förhand bestämma det antal ordinarie tjänster, som inom en viss angiven tidrymd borde nyinrättas, icke syntes föreligga, helst som utvecklingen med avseende å provinsialläkarnas verksamhetsområde då icke kunde till fullo överblickas och nya omständigheter kunde tillkomma av beskaffenhet att i ena eller andra riktningen påverka behovet av dylika tjänster. Han begränsade sig därför till att förorda, att under budgetåret 1939/40 skulle inrättas 10 nya ordinarie provinsialläkartjänster. Med anledning av en i ämnet väckt motion uttalade sig riksdagen för en snabbare utbyggnadstakt än vad propositionen innebar samt anslog medel för inrättande av 15 nya provinsialläkartjänster under nämnda budgetår. Sedermera har på grund av de inträffade extraordinära förhållandena planens fullföljande fördröjts, så att det antal nya tjänster, som riksdagen under åren 1939—44 sammanlagt medgivit, begränsats till 35.

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har medicinalstyrelsen räknat med ett forcerat fullföljande av 1938 års plan, så att densamma bleve genomförd under de närmaste tre åren. Ehuru jag är väl medveten om att ett starkt behov av nya provinsialläkartjänster föreligger, är jag å andra sidan icke beredd att i nuvarande läge, som alltjämt kräver sträng återhållsamhet beträffande ökade åtaganden från statens sida, helt biträda medicinalstyrelsens

förslag utan förordar, att från och med nästa kalenderår inrättas 20 nya ordinarie tjänster. Därmed skulle i stort sett den ursprungligen tänkta utbyggnadstakten återställas. Av de sålunda föreslagna tjänsterna torde en del böra avses för förändring av extra provinsialläkartjänster till ordinarie.

Under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har räknats med utgiftsökningar av dels 65 000 kronor för avlönande under helt år av de 15 provinsialläkartjänster, vilkas inrättande medgivits från och med den 1 januari 1945, dels 90 000 kronor för avlönande under halvt år av de 20 dylika tjänster, som föreslagits inrättade från och med den 1 januari 1946, dels ock 5 000 kronor för bestridande av ökade expenser för förste provinsialläkarna. Posten har dock med hänsyn till underbelastning föreslagits uppräknad blott med 100 000 kronor.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar har höjts med 5 000 kronor, avsedda till avlöning åt civila läkarstipendiater.

Slutligen ha anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppräknats med 15 000 kronor för avlönande av extra läkare vid tillfälliga behov och anslagsposten till rörligt tillägg med samma belopp.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels en inom första kammaren av herr *A. Sundvik* väckt motion (I: 14), däri hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en omarbetning av nuvarande provinsialläkartaxa,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lennart Johansson* (I: 26) och den andra inom andra kammaren av herrar *A. Hagård* och *R. Sveningsson* (II: 57), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta, att antalet provinsialläkartjänster från och med den 1 januari 1946 skall utökas med 50 i enlighet med medicinalstyrelsens förslag,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Elon Andersson m. fl.* (I: 67) och den andra inom andra kammaren av herrar *C. P. Olsson* i Mellerud och *E. Fast* (II: 126) däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att från och med år 1946 inrätta 35 nya provinsialläkartjänster, av vilka ett visst antal, förslagsvis 10, borde avses för omändring av äldre extra provinsialläkardistrikt till ordinarie, ävensom i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att ny plan för rikets indelning i provinsialläkardistrikt snarast möjligt utarbetas,

dels ock en inom första kammaren av fru *Gärda Svenson m. fl.* väckt motion (I: 68), däri hemställts, att riksdagen måtte giva Kungl. Maj:t befogenhet att utöka antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster med 50 till 421 och anvisa de medel, som bliva behövliga för en sådan utökning.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån de ej framgå av utskottets yttrande, hänvisa till motionerna I: 14, II: 57, I: 67 och I: 68.

Riksdagen har vid upprepade tillfällen i samband med anvisande av medel till provinsialläkarnas avlönande och senast förra året framhållit, att ett starkt behov föreligger av ökat antal tjänsteläkare på landsbygden. Genom utvecklingen av hälso- och sjukvården har detta behov med åren blivit allt mer framträdande.

I sina petita för nästa budgetår erinrar medicinalstyrelsen, att det förslag till utbyggnad av provinsialläkarorganisationen, som år 1938 upprättades inom styrelsen, åsyftade att nå ett medeltal av en tjänsteläkare på 8 000 invånare i stället för dittillsvarande 12 000 invånare. Det är för genomförande av denna plan styrelsen förordat inrättande av ett femtiotal nya distrikt om året under de närmaste åren. Samtidigt meddelar styrelsen, att dess erfarenheter tala för att man icke kan stanna vid 1938 års plan som ett slutmål utan nödgas gå vidare för att nå fram till ett medeltal av 4 000—5 000 invånare per distrikt.

Under beaktande av dessa omständigheter har utskottet ansett sig böra i viss utsträckning tillmötesgå motionsyrkandena om inrättande från och med den 1 januari 1946 av ett större antal provinsialläkardistrikt än de 20, som Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänsyn till den återhållsamhet, som det nuvarande läget kräver beträffande ökade åtaganden från statens sida, har utskottet därvid stannat vid det i de likalydande motionerna I: 67 och II: 126 framställda förslaget om inrättande av 35 nya distrikt. Av dessa böra, såsom även förutsatts i Kungl. Maj:ts förslag, ett visst antal avses för omändring av äldre extra provinsialläkardistrikt till ordinarie.

Med hänsyn till vad medicinalstyrelsen yttrat måste en ny plan för rikets indelning i provinsialläkardistrikt anses erforderlig. Då utarbetandet av en dylik plan förutsätter en allsidig och tidskrävande utredning, bör denna utredning redan nu påbörjas. Utskottet tillstyrker därför framställning i ämnet till Kungl. Maj:t i överensstämmelse med yrkandet i nämnda motioner.

I motionen I: 14 föreslås, att riksdagen skall anhålla om en omarbetning av nuvarande provinsialläkartaxa. Utskottet delar motionärens uppfattning, att en översyn av nämnda taxa är erforderlig och förutsätter, att Kungl. Maj:t uppmärksammar berörda fråga.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran.

Vid bifall till utskottets förslag i fråga om antalet provinsialläkartjänster bör anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag höjas med 65 000 kronor, anslagsposten till rörligt tillägg med 15 000 kronor och anslagets slutsumma alltså med 80 000 kronor till 4 390 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 26 och II: 57 samt I: 68 ävensom med bifall till motionerna I: 67 och II: 126, sistnämnda motioner i vad de avse antalet provinsialläkartjänster,

a) medgiva, att antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster må utökas från 371 till 406;

b) godkänna följande avlöningsstat för förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (förste provinsialläkare och provinsialläkare), <i>förslagsvis</i>	kronor 3 465 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Arvoden till biträdande förste provinsialläkare..	kronor 11 600
b. Avlöning åt civila läkarstipendiater, <i>förslagsvis</i> ..	» 18 400
	» 30 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 375 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 520 000

Summa förslagsanslag kronor 4 390 000,

c) till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 4 390 000 kronor.

II. med bifall till motionerna I: 67 och II: 126 till den del de ej behandlats under I ovan i skrivelse till Kungl. Maj:t anhölla, att ny plan för rikets indelning i provinsialläkardistrikt snarast möjligt utarbetas,

B. att motionen I: 14, i den mån den ej må anses besvarad genom vad utskottet anfört, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

88:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Sjukvård m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 166) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.*: *Sjukvård m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

89:o) **Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.: Reseersättningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, s. 166—168), vilket innebär, att rådande begränsning av provinsialläkarnas resemöjligheter i princip upphäves och att anslaget med hänsyn härtill uppräknas med 40 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.*: *Reseersättningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

90:o) **Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, s. 168 och 169) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till extra provinsialläkares avlönande m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 30 500 kronor.

91:o) **Statens sinnessjukhus: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 115, s. 169 och 170) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

92:o) **Statens sinnessjukhus: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 116, s. 170—174) föreslagit riksdagen att till Statens sinnessjukhus: Omkostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 16 890 000 kronor.

I gällande riksstat är anslaget uppfört med 16 328 000 kronor.

Beträffande anslagsberäkningen för nästa budgetår har departementschefen framhållit, att det givetvis vore vanskligt att i nuvarande läge tillförlitligt uppskatta medelsbehovet för en förvaltning av den omfattning, som statens sinnessjukhus representera. Av den föreslagna höjningen belöpa 2 000 kronor på den i omkostnadsstaten upptagna anslagsposten till sjukvård m. m. åt befattningshavare, 140 000 kronor å anslagsposten till expenser och 420 000 kronor å anslagsposten till övriga utgifter.

Anslagsberäkningen har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens sinnessjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 16 890 000 kronor.

93:o) **Tuberkulosinventering vid statens sinnessjukhus.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, s. 174 och 175), vilket avser slutförande av inventeringen med ett röntgeninstrumentarium, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tuberkulosinventering vid statens sinnessjukhus* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

94:o) **Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund. Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 118 och 119, s. 175—177), vilka innebära uppräknig av anslagen med 20 000 kronor, respektive 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund* 320 000 kronor,

b) till *Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* 6 750 000 kronor.

95:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120, s. 177 och 178) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 400 000 kronor till ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

96:o) **Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121, s. 178 och 179), vilket innebär en uppräkningsanslag med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor.

97:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 122, s. 179—184) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 96 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 87 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän i anledning av löneklassuppflyttningar höjd med 700 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås, att jordbruksrättaren och ladugårdsförmannen, vilka hittills avlönats av jordbrukets inkomstmedel, skola för beredande åt dem av extra ordinarie anställning överföras på avlöningsstaten. Beträffande deras löneställning innebär Kungl. Maj:ts förslag, att rättaren i enlighet med vad skolöverstyrelsen och allmänna lönenämnden föreslagit placeras i lönegraden Eo 12 och att ladugårdsförmannen, för vilken skolöverstyrelsen föreslagit lönegraden Eo 10, enligt lönenämndens förslag placeras i lönegraden Eo 8. På särskild prövning av Kungl. Maj:t förutsättes få bero, huruvida ladugårdsförmannen till undvikande av löneminskning må placeras i högre löneklass än den lägsta. Då ifrågavarande avlöningar beräknats belasta icke-ordinarieposten med omkring 5 800 kronor och nämnda post därutöver ansetts bära höjas med ytterligare 1 700 kronor för anställande å heltid av ett för närvarande deltidsan-

ställt köksbiträde m. m., innebär Kungl. Maj:ts förslag en höjning av posten med inalles 7 500 kronor.

I övrigt innebär Kungl. Maj:ts förslag ej annan ändring än en uppräkningspost till rörligt tillägg med 800 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *D. Hall* väckt motion (II: 236), vari hemställts, att ladugårdsförmannen uppföres i lönegraden Eo 10 och att anslagsposten till avlöningar i anstaltens lönestat beräknas på sätt som skolöverstyrelsen föreslagit.

Skolöverstyrelsens anslagsberäkning, som förutsätter att ladugårdsförmannen placeras i den av motionären föreslagna lönegraden, skiljer sig från Kungl. Maj:ts därutinnan, att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och anslagsposten till rörligt tillägg upptagits med 100 kronor högre belopp vardera.

Motionären har till stöd för sitt yrkande framhållit, att såväl anstaltens styrelse som skolöverstyrelsen för jordbruksförmannen föreslagit nämnda lönegrad ävensom att de därvid åberopat dels att befattningshavaren eljest skulle komma att lida löneminskning dels att övriga arbetsledare vid anstalten äro placerade i lönegraden Eo 10, dels ock den ladugårdsförmannen åvilande undervisningsskyldigheten.

Till stöd för förslaget att placera ladugårdsförmannen vid ifrågavarande anstalt i 10:e lönegraden har skolöverstyrelsen i likhet med anstaltsstyrelsen åberopat, att denne är arbetsledare i husdjursskötsel. Det vore under sådana omständigheter enligt överstyrelsens mening icke rimligt, om han erhöle en oförmånligare löneställning än övriga arbetsledare vid anstalten, vilka äro placerade i 10:e lönegraden. Överstyrelsen har även framhållit, att ladugårdsförmannen, om han placeras i lägsta löneklassen i 8:e lönegraden, kunde erhålla förmånligare anställning i öppna marknaden, medan de undervisningsuppgifter han har sig ålagda måste anses motivera bättre löneställning än för ladugårdsförmän i enskild tjänst.

Utskottet har för egen del funnit övervägande skäl tala för en något bättre löneställning för ifrågavarande befattningshavare än Kungl. Maj:t föreslagit och ansett sig böra förorda, att ladugårdsförmannen hänföres till lönegraden Eo 9.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran. Vad angår anslagsberäkningen torde utskottets ovannämnda förslag ej böra föranleda ändring av därav berörda anslagsposter till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 236

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 42 300
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t..... »	1 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .. »	40 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 11 800

Summa förslagsanslag kronor 96 000,

b) till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 96 000 kronor.

98:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, s. 184—187), vilket innebär en höjning av anslaget med 3 800 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 99 500 kronor.

99:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 124, s. 187—189), vilket innebär, att anstaltens vaktmästare beredes extra ordinarie anställning i 5:e lönegraden och beträffande anslagsberäkningen en höjning av posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 17 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t..... »	1 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .. »	25 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5 000

Summa förslagsanslag kronor 49 200,

b) till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 49 200 kronor.

100:o) **Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, s. 189—191), vilket innebär en höjning av anslaget med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 36 000 kronor.

101:o) **Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, s. 191), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kronor.

102:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.** Kungl. Maj:t har (punkt 127, s. 191 och 192) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 206 till 1944 års riksdag har riksdagen *dels* godkänt de grunder för statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa, som i propositionen föreslagits, *dels ock* till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

Den byggnadsverksamhet, varom här är fråga, är föranledd av 2 § lagen den 30 juni 1944 (nr 477) om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, vilken ålägger landsting och städer utanför landsting skyldighet att sörja för att erforderligt antal platser finnas för sådan undervisning och vård. Statens bidrag för utbyggnaden av landstingens och icke-landstingsstädernas sinnesslövård har beräknats draga en sammanlagd kostnad av ungefär 3 500 000 kronor. Även om nämnda bestämmelses ikraftträdande uppskjutits tills vidare med hänsyn till svårigheten att på grund av bland annat rådande materielbrist fastställa den tid, inom vilken erforderliga byggnadsarbeten kunna färdigställas, torde man böra räkna med att statsbidrag under nästa budgetår komma att påkallas i viss omfattning. Då det för innevarande budgetår beviljade anslaget allttjämt är i sin helhet odisponerat, har det ansetts till fyllest, att för nästa budgetår anvisas ett anslag av 100 000 kronor till hithörande ändamål. Anslaget föreslås upptaget under den mera adekvata benämningen *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa*. Eventuell reservation å det äldre anslaget förutsättes därvid skola få överföras å det nya anslaget.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

103:o) **Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka.** Statens anstalt för fallandesjuka: **Avlöningar.** Beträffande

ifrågavarande anslag (punkterna 128 och 129, s. 192 och 193) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed
anmäles.

104:o) **Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 130, s. 193—195), vilket innebär en höjning av anslaget med 6 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens anstalt för fallandesjuka: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 223 500 kronor.

105:o) **Statens anstalt för fallandesjuka: Ferieresor för elever m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 131, s. 195 och 196) föreslagit riksdagen att till Statens anstalt för fallandesjuka: Ferieresor för elever m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har anslag icke förut anvisats å riksstaten.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att elev vid anstalten skall efter direkti-
vens för anstalten beprövande erhålla ersättning för biljettkostnader för
resa vid läs- eller arbetsårets början och slut samt vid julferierna från an-
stalten till hemorten eller, därest särskilda förhållanden så påkalla, till annan
lämplig plats för ferievistelse och åter.

Utskottet.

Såsom även framhållits av departementschefen tala såväl humanitära som
praktiska skäl för att eleverna vid anstalten i möjligaste mån beredes tillfälle
att under ferierna vistas i sina hem. Utskottet får med tillstyrkande av Kungl.
Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Statens anstalt för fallandesjuka: Ferie-
resor för elever m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslags-
anslag av 7 000 kronor.

106:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** Beträffande ifrågavarande anslag
(punkt 132, s. 197) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket
härmed

anmäles.

107:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa
barn. Vissa bidrag till lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts för-
slag (punkterna 133 och 134, s. 197 och 198) och under erinran, att samma
belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 anvisa

a) till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och
nervösa barn* ett förslagsanslag av 85 000 kronor,

b) till *Vissa bidrag till lasarett m. m.* ett anslag av 15 800
kronor.

108:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 135, s. 198 och 199) föreslagit riksdagen att till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

För innevarande budgetår ha med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation icke anvisats nya medel till detta ändamål.

För nästa budgetår har medicinalstyrelsen uppskattat anslagsbehovet till 570 000 kronor. Departementschefen har emellertid ansett sig böra räkna med att bristen på byggnadsmaterial och andra omständigheter komma att medföra, att vissa av de planerade byggnadsföretagen icke komma till utförande under nästa budgetår. I anledning därav har anslagets belopp begränsats till 300 000 kronor. Emellertid avses att vid sidan härav äska visst belopp för ändamålet å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

109:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, s. 199 och 200), vilket innebär höjning av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

110:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 137, s. 200—203) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra må för bestridande av kostnaderna för vissa byggnadsarbeten komma i åtnjutande av statsbidrag med ytterligare högst 15 000 kronor, dels ock till Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

För innevarande budgetår har med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation endast 2 000 kronor anvisats för ifrågavarande ändamål.

Det nu aktuella medelsbehovet har av medicinalstyrelsen uppskattats till i runt tal 1 000 000 kronor. Departementschefen har emellertid ansett, att man på grund av rådande materialbrist och andra omständigheter torde få räkna med att en del av de planerade byggnadsarbetena icke kommer till stånd under nästa budgetår. Vid preliminär bedömning har anslagsbehovet

b) föreskriva, att för åtnjutande av bidrag till vårdplatser å jubileumsfondens sanatorier skall gälla, att för å sådan plats intagen patient icke må uttagas högre dagavgift än 1 krona samt att eljest i tillämpliga delar skola gälla de allmänna bestämmelserna beträffande statsbidrag till driftkostnaderna vid anstalter för lungtuberkulos ävensom de särskilda föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t meddelas;

c) till *Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 5 500 000 kronor.

112:o) **Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, s. 206 och 207) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 550 000 kronor.

113:o) **Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 140, s. 207—210) föreslagit riksdagen att dels godkänna de ändrade grunder för bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., som förordats av departementschefen, att tillämpas från och med den 1 juli 1945, dels ock till Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 65 000 kronor.

Enligt kungörelsen den 5 maj 1939 (nr 258) angående statsbidrag till resor för patienter vid de statsunderstödda kustsanatorierna m. m. utgår statsbidrag under de förutsättningar och i den omfattning, som angivas i kungörelsen, till medellösa och mindre bemedlade personer. Kungörelsen innehåller emellertid icke några bestämmelser om vad som skall förstås med mindre bemedlad. *Medicinalstyrelsen* har i anledning av framställning i ämnet från svenska kustsanatoriernas samorganisation anført, att styrelsen vore böjd att förorda slopande av villkoret, att vederbörande för att erhålla resebidrag skall vara obemedlad eller mindre bemedlad. Denna fråga borde emellertid enligt styrelsens mening icke avgöras särskilt för kustsanatorierna utan i ett större sammanhang. Styrelsen har nu hemställt om sådan ändring i nämnda kungörelse, att såsom mindre bemedlad angäves den, som vore berättigad till statsbidrag enligt kungörelsen samma dag (nr 257) angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden.

Bestämmelserna i sistnämnda kungörelse innebära i nu berörda avseende i huvudsak, att såsom mindre bemedlad anses den, för vilken det beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke överstiger 400 kronor, eller för vilken det taxerade beloppet enligt samma förordning uppgår till högst 1 800 kronor, ändock att det beskattningsbara beloppet överstiger 400 kronor. Dock anses icke den såsom mindre bemedlad, som har en till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktig förmögenhet överstigande 12 000 kronor.

Departementschefen har icke haft något att erinra mot att bestämmelserna i nämnda kungörelse i princip göras tillämpliga jämväl på förevarande område. Med hänsyn till arten av klientelet vid hithörande anstalter och de långa resor, varom här ofta bleve fråga, har det emellertid synts departementschefen önskvärt, att möjlighet till en friare prövning av resebidragsbehovet i varje särskilt fall beredes, än som en direkt tillämpning av kungörelsen skulle medgiva. För den skull borde det överlätas åt medicinalstyrelsen, som centralt har att pröva ansökningarna om resebidrag, att i anslutning till berörda kungörelse meddela anvisningar i ämnet med beaktande av de särskilda förhållanden, som föreligger vid dessa sanatorier.

Härutöver föreslår Kungl. Maj:t, att rätten till resebidrag skall utsträckas till att omfatta jämväl resor för poliklinisk behandling vid kustsanatorierna. Därvid anses bidrag, liksom beträffande resor till vanföreanstalterna, i princip böra utgå allenast för resa till anstalt, till vilken resekostnaderna äro lägst. Därest resa till kustsanatorium, å vilket den sjuke senast vårdats, skulle medföra större kostnad, bör bidrag för hel sådan resa utgå endast såvida det på grund av inträffade komplikationer eller för specialundersökning befinnes erforderligt, att behandling utföres å nämnda anstalt. I de fall, då utbyte eller reparation av protes eller erforderlig behandling kan utan olägenhet utföras å närmare belägen vanföreanstalt, anses bidrag för resa icke böra utgå med större belopp än som skulle ha erfordrats för resa till denna anstalt.

Vad som föreslagits i fråga om bestämningen av begreppet mindre bemedlad har ej ansetts vara av beskaffenhet att påverka anslagsberäkningen. Där emot har en höjning av anslaget med 15 000 kronor ansetts motiverad av förslaget om bidrag till resor för jämväl poliklinisk behandling.

Utskottet.

Utskottet ansluter sig till vad departementschefen anfört i fråga om bestämningen av uttrycket mindre bemedlad i här ifrågavarande kungörelse den 5 maj 1939, nr 258. Beträffande detta ställningstagande tillåter sig utskottet hänvisa till vad utskottet under punkten 125 (bidrag till resor för vanföra m. m.) till besvarande av en motion anfört i där föreliggande fråga av motsvarande innebörd.

Ej heller i övrigt har Kungl. Maj:ts förslag givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna de ändrade grunder för bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., som förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) till *Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

114:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna.** Kungl. Maj:t har (punkt 141, s. 210—213) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Å gällande riksstat ha medel ej anvisats för byggnadsarbeten vid folksanatorierna. Däremot har å allmän beredskapsstat II för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 200 000 kronor för ändamålet. Detta anslag har ännu icke till någon del tagits i anspråk.

OrdnanDET av underläkarnas bostadsförhållanden anses tillhöra en av folksanatoriernas mest trängande byggnadsfrågor. I det å beredskapsstat uppförda anslaget har medel beräknats för nya underläkarbostäder vid två av dessa sanatorier. Då det emellertid ansetts ovisst, huruvida dessa medel kunna tagas i anspråk före budgetårets utgång, föreslås, att medel för två underläkarbostäder beräknas å riksstaten för nästa budgetår. Härför beräknas 70 000 kronor erforderliga. Vidare avses ett belopp av 30 000 kronor för utförande efter Kungl. Maj:ts närmare beprövande av andra angelägna arbeten vid hithörande sanatorier. I den mån så påkallas ha medel för ytterligare arbeten ansetts böra upptagas å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Beräkningen av förevarande anslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

115:o) **Bidrag till driften av folksanatorierna.** Kungl. Maj:t har (punkt 142, s. 213 och 214) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av folksanatorierna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

Å gällande riksstat är anslaget uppfört med 91 500 kronor. För förra budgetåret anvisades ett belopp av 223 000 kronor till samma ändamål.

På grund av tillfälliga omständigheter hade ett mindre överskott uppkommit å folksanatoriernas drift under budgetåret 1942/43, varför anslaget

för innevarande budgetår kunde sänkas avsevärt jämfört med närmast föregående budgetår. För nästa budgetår har anslaget beräknats till 200 000 kronor enligt under de senare åren tillämpade principerna.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av folksanatorierna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

116:o) **Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter.** Kungl. Maj:t har (punkt 143, s. 214—222) föreslagit riksdagen att dels godkänna de grunder för statsbidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter, som av departementschefen förordats, att tillämpas från och med den 1 juli 1945, dels ock till Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål ha medel ej tidigare anvisats å riksstaten.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hemställde riksdagen i skrivelse den 5 juni 1943, nr 283, om förutsättningslös utredning, huruvida och i vad mån lungsjuka, som utskrivits från sanatorium, må erhålla rätt till ersättning för kostnader för kvävgasbehandling (pneumothoraxbehandling) och i samband därmed uppkomna resekostnader.

Medicinalstyrelsen, som erhöll Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa den av riksdagen begärda utredningen, har i skrivelse den 29 april 1944 framlagt förslag i ämnet.

Över medicinalstyrelsens förslag ha *yttranden* avgivits av statskontoret samt av svenska sanatorielläkarföreningen, svenska lasarettsläkarföreningen, svenska landstingsförbundet och svenska stadsförbundet.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Frågan om resebidrag för ambulatorisk pneumothoraxbehandling har, såsom av utredningen i ärendet framgår, tidigare varit föremål för prövning inom statens sjukvårdskommitté, som i sitt år 1934 avgivna betänkande angående den slutna kroppssjukvården i riket även framlade förslag i ämnet. Kommittén framhöll därvid, att kommittén i princip vore av den uppfattningen, att staten allenast borde lämna resebidrag för sådan vård, som kunde sägas vara av riksbetonad karaktär, medan för utnyttjande av länsvis organiserad vård erforderliga resebidrag borde lämnas av vederbörande huvudman. Med hänsyn till den särställning, som lungtuberkulosvården ur folkhälsosynpunkt intoge, och då ett mera allmänt användande av ambulatorisk pneumothoraxbehandling kunde förväntas medföra en hastigare omsättning å de dyrbara sanatorieplatserna och jämväl vara av värde ur profylaktisk synpunkt, ansåge kommittén likväl starka skäl tala för att staten åtminstone under viss försökstid lämnade resebidrag för fortsatt pneumothoraxbehandling av medellösa och mindre bemedlade patienter. Själva behandlingskostnaden borde enligt kommitténs mening bestridas av huvudmannen.

På grund av andra, mera trängande önskemål på sjukvårdens område har frågan om statsbidrag för pneumothoraxbehandling kommit att skjutas åt

sidan, till dess uppmärksamheten ånyo riktades på densamma genom en motion vid 1943 års riksdag. Denna motion, liksom riksdagens i anledning därav gjorda framställning i ämnet, tog sikte på utredning av frågan rörande statsbidrag till kostnaderna för såväl erforderliga resor som själva behandlingen.

Den genom medicinalstyrelsens försorg nu verkställda utredningen synes mig utvisa, att ifrågavarande behandling medför relativt betydande kostnader, som icke sällan kunna bli synnerligen betungande för patienten eller dennes anhöriga. Behov av bidrag från det allmännas sida kan därför sägas vara klart ådagalagt. Flertalet landsting hava också ansett sig böra lämna bidrag till behandlingskostnaderna för obemedlade eller mindre bemedlade patienter; i några landsting har bidrag jämväl utgått till resekostnaden. I icke mindre än tolv sjukvårdsområden utgår emellertid alltjämt intet bidrag från huvudmannens sida och, där bidrag lämnas, sker detta efter mycket varierande grunder. Det framstår därför som angeläget, att en reglering på förevarande område kommer till stånd.

Härvid kan det givetvis ifrågasättas, om icke en dylik reglering borde kunna ske genom huvudmännens egen försorg. Med hänsyn till lungtuberkulosens karaktär av folksjukdom och den stora smittfara, som den innebär, anser jag mig emellertid i likhet med medicinalstyrelsen böra förorda, att staten genom övertagande av en väsentlig del av kostnaderna snabbt bringar erforderligt ekonomiskt stöd i de fall, där sådant nu ej lämnas, och samtidigt åstadkommer önskvärd enhetlighet. Jag vill i detta sammanhang erinra om att staten i fråga om centraldispensärer och därmed jämställda anstalter redan lämnar bidrag såväl för undersökningsverksamheten därstädes som för obemedlades och mindre bemedlades resor till sådan anstalt i och för undersökning.

Beträffande grunderna för statens bidrag till ifrågavarande behandling har medicinalstyrelsen föreslagit, att staten skulle bestrida hela resekostnaden och två tredjedelar av behandlingskostnaden, det senare på villkor att vederbörande huvudman svarade för återstående tredjedel. I båda fallen avser förslaget endast obemedlade och mindre bemedlade personer, för vilka alltså behandlingen i sin helhet skulle bli kostnadsfri. Statskontoret har i sitt yttrande icke ifrågasatt annan jämkning av styrelsens förslag än att huvudmannen borde bestrida en tredjedel jämväl av resekostnaden. Det kan givetvis diskuteras, i vilken utsträckning staten bör bidraga till denna verksamhet. Enligt min mening föreligga emellertid icke tillräckliga skäl att frånga den princip om lika fördelning av kostnaderna mellan stat och huvudman, som ligger till grund för statens bidrag till såväl den slutna lungtuberkulovården som dispensärverksamheten. I enlighet härmed förordar jag, att statens bidrag till ifrågavarande ändamål begränsas till hälften av kostnaderna för behandlingen och i anledning därav erforderliga resor. I sjukvårdsområden, där tuberkulosdödligheten i medeltal för senast förflutna femårsperiod med mera än 25 procent överstigit rikets medeltal för samma tid, bör dock i likhet med vad som gäller för dispensärverksamheten statsbidraget ökas med halva det procenttal, varmed områdets tuberkulosdödlighet överstigit rikets medeltal, dock högst med 50 procent. Då det allmänna har ett betydande intresse av att denna behandlingsform kommer till användning i största möjliga utsträckning, torde behandlingen böra vara kostnadsfri för det klientel, varom här är fråga, d. v. s. de obemedlade och mindre bemedlade. Rörande tolkningen av sistnämnda begrepp torde i princip böra gälla enahanda grunder, som angivas i kungörelsen angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden. Detta innebär i stort

sett, att behandlingen skulle bli kostnadsfri för dels person, för vilken det senast fastställda beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke överstiger 400 kronor, dels ock person, för vilken det senast fastställda taxerade beloppet enligt nämnda förordning uppgår till högst 1 800 kronor, ändock att det beskattningsbara beloppet överstiger 400 kronor. Statsbidrag skulle dock icke tillkomma den, som har en till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktig förmögenhet överstigande 12 000 kronor. I likhet med vad som förordats beträffande resor av patienter vid kustsanatorierna torde emellertid vid tillämpningen av dessa grunder en viss frihet böra inrymmas åt den behovsprövande myndigheten.

För statsbidragets utbetalande torde de för dispensärverksamheten gällande föreskrifterna härutinnan kunna i huvudsak vinna tillämpning, vilket innebär, bland annat, att bidraget utbetalas kalenderårsvis i efterskott. I övrigt har medicinalstyrelsens förslag icke givit mig anledning till annat uttalande än att det torde få tillkomma medicinalstyrelsen att pröva, huruvida i vissa landstingsområden, särskilt där avstånden äro stora, kretsen av de anstalter, vid vilka pneumothoraxbehandling må äga rum, kan utvidgas i syfte att begränsa resekostnaderna.

Statens kostnader för ifrågavarande bidragsverksamhet har av styrelsen uppskattats till 400 000 kronor beträffande resekostnaderna och 450 000 kronor beträffande behandlingskostnaderna, allt för år. Med den jämkning av bidragsgrunderna, som jag förordat, lära dessa belopp komma att reduceras till omkring 200 000 respektive 350 000 kronor.

Bidragsgrunderna torde böra lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1945. För nästa budgetår bör enligt förenämnda utanordningsnormer medelsbehovet beräknas för ett halvt år, motsvarande 100 000 kronor för resebidrag och 175 000 kronor för behandlingsbidrag. Liksom beträffande dispensärverksamheten synas hithörande kostnader kunna bestridas från ett och samma anslag, varvid dock rese- och behandlingskostnaderna böra redovisas särskilt för sig. Anslaget, som bör erhålla förslagsanslags karaktär, torde med hänsyn till osäkerheten i beräkningarna kunna upptagas med ett till 250 000 kronor avrundat belopp samt benämnas Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter. Det torde få tillkomma Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser rörande anslagets användning.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Gustaf Elofsson m. fl.* (I: 129) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Pettersson i Dahl m. fl.* (II: 382), vari hemställts, att riksdagen ville besluta sådana grunder för statsbidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter, att staten bestrider hela resekostnaden och två tredjedelar av behandlingskostnaden.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande hänvisas till motionen II: 382.

Utskottet.

Såsom departementschefen framhållit motiverar lungtuberkulosens karaktär av folksjukdom och den stora smittfara den innebär, att statsbidrag lämnas till här ifrågavarande behandling och patienternas för erhållande av behandlingen erforderliga resor.

Vidkommande statsbidragsgrunderna avse medicinalstyrelsens och Kungl. Maj:ts förslag endast obemedlade och mindre bemedlade, för vilka såväl behandlingen som resorna enligt båda förslagen skulle vara helt kostnadsfria. Beträffande fördelningen av kostnaderna mellan staten och vederbörande huvudman skilja sig förslagen däri, att staten enligt medicinalstyrelsens förslag skall svara för hela resekostnaden och två tredjedelar av behandlingskostnaden medan Kungl. Maj:t icke ansett tillräckliga skäl föreligga att frångå den princip om lika fördelning av kostnaderna mellan stat och huvudman, som ligger till grund för statens bidrag till såväl den slutna lungtuberkulosvården som dispensärverksamheten. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall alltså statens bidrag beräknas till hälften av kostnaderna för behandlingen och i anledning därav erforderliga resor. I likhet med vad som gäller för dispensärverksamheten föreslås dock även här att i sjukvårdsområden, där tuberkulosdödligheten i medeltal för senast förflutna femårsperiod med mera än 25 % överstigit rikets medeltal för samma tid, statsbidraget skall ökas med halva det procenttal, varmed områdets tuberkulosdödlighet överstigit rikets medeltal, dock högst med 50 %.

Utskottet vill i denna fråga erinra, att den s. k. hälftenprincipen legat till grund för statsbidragets bestämmande inom de grenar av den öppna vården, för vilka landstingen och städerna utanför landsting stå såsom huvudmän, liksom praktiskt taget genomgående beträffande sådana grenar av den slutna vården, som lämpligen kunna eller bära handhavas av varje sjukvårdsområde för sig. I dessa fall förutsättas alltså i gällande statsbidragsförfattningar, att staten och vederbörande huvudman i princip bära bestrida hälften var av den driftkostnad, som återstår sedan eventuellt utgående patientavgift avdragits. Såsom departementschefen framhållit har nämnda grundsats vunnit tillämpning i fråga om statsbidrag till såväl den slutna lungtuberkulosvården som dispensärverksamheten. Under sådana omständigheter har utskottet i likhet med departementschefen för sin del ansett att, då det här gäller vård, som lämpligen kan och bör tillgodoses länsvis, tillräcklig anledning knappast föreligger att frångå beträffande sådan vård hittills tillämpade grunder för fördelning av vårdkostnad mellan staten och vederbörande huvudmän.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 129 och II: 382,

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945 förordade grunder för statsbidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) till *Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 kronor.

117:o) **Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 222) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

118:o) **Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus.** Kungl. Maj:t har (punkt 145, s. 222 och 223) föreslagit riksdagen att till Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

För innevarande budgetår ha med hänsyn till å anslaget befintlig reservation icke anvisats nya medel till ifrågavarande ändamål.

För nästa budgetår har medicinalstyrelsen uppskattat anslagsbehovet till 827 000 kronor. Departementschefen har i och för sig icke haft något att invända mot nämnda beräkning av medelsbehovet. Då emellertid en väsentlig del av hithörande byggnadsföretag ansetts vara av den art, att medel för desamma lämpligen kunna anvisas genom anslag å beredskapsstat, har anslaget för nästa budgetår föreslagits begränsat till 300 000 kronor.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej föranleder erinran från utskottets sida, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

119:o) **Bidrag till driften av epidemisjukhus.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, s. 223 och 224), vilket innebär en uppräkningsanslag av anslaget med 200 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

120:o) **Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka. Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 147 och 148, s. 224 och 225) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

121:o) **Bidrag till Lilla Hemmet.** Kungl. Maj:t har (punkt 149, s. 225—227) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Lilla Hemmet för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

För budgetåren 1937/38—1941/42 ha å riksstaten under femte huvudtiteln anvisats förslagsanslag, benämnda Bidrag till driften av Welanderhem, för utgivande av bidrag till anstalter för vård av barn med medfödd eller i späda ålder ådragen syfilis. Hemmen, som tidigare varit tre till antalet, voro belägna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Statsbidraget utgjorde för det förstnämnda hemmet, benämnt Lilla Hemmet, högst 8 000 kronor för år, medan bidragen till hemmen i Göteborg och Malmö utgingo med 3 kronor 50 öre för dag och barn. Som villkor för statsbidrag gällde, att vårderna skulle vara kostnadsfri. På grund av minskning i patientantalet ha hemmen i Göteborg och Malmö nedlagts. Lilla Hemmet mottager därför numera vårdbehövande barn av ifrågavarande kategori från hela landet.

För tiden från och med den 1 juli 1941 har Lilla Hemmet icke gjort anspråk på statsbidrag.

Med anledning av stegrade driftkostnader vid hemmet ha uppkommit driftunderskott, som i synnerhet under år 1943 varit betydande, cirka 28 000 kronor. Med hänsyn härtill föreslås statsbidrag till hemmet om 15 000 kronor på villkor att å hemmet intagna barn skola vårdas avgiftsfritt.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till Lilla Hemmet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

122:o) **Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.** Kungl. Maj:t har (punkt 150, s. 227—230) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, att tillämpas från och med den 1 januari 1945, dels ock till Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

Å gällande riksstat är anslaget uppfört med samma belopp.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anstalterna erhålla driftbidrag även för tidvis förekommande överbeläggning med den begränsning, att driftbidrag dock icke må, beräknat efter kalenderhalvår, utgå för större antal underhållsdagar än medicinalstyrelsen fastställt såsom motsvarande hälften av normal årlig beläggning.

Vidare föreslås en justering av gällande bestämmelser i frågan, till vilket sjukhusområde en å centralanstalt intagen patient skall hänföras. Ändringen härvidlag innebär, att fränsett fattigvårdsfall bosättningsförhållandena och icke hemortsrätten bliva avgörande i nämnda hänseende.

Av Kungl. Maj:t föreslagna jämkningar i grunderna för bidragsverksamheten tillstyrkas av utskottet. Då ej heller anslagsberäkningen föranleder erinran, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945 förordade grunder för bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, att tillämpas från och med den 1 januari 1945,

b) till *Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

123:o) **Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 231), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

124:o) **Bidrag till vanförestalter.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, s. 231—234), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 180 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vanförestalter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 3 530 000 kronor.

125:o) **Bidrag till resor för vanföra m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 153, s. 235) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till resor för vanföra m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag anvisat med 275 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har hemställt om sådan ändring i kungörelsen den 5 maj 1939 (nr 260) angående statsbidrag till resor för vanföra m. m., att såsom mindre bemedlad betraktades den, som vore berättigad till bidrag enligt kungörelsen samma dag (nr 257) angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden.

Beträffande innebörden av nämnda förslag tillåter sig utskottet hänvisa till den ovan vid punkten 113 lämnade redogörelsen.

Mot medicinalstyrelsens förslag har departementschefen icke haft något att i princip erinra. Beträffande ifrågavarande resor ha emellertid i stort sett enahanda skäl ansetts tala för en friare tolkning av begreppet mindre bemedlad som vid resor av kustsanatoriernas patienter. Departementschefen har därför ansett det böra ankomma på medicinalstyrelsen att i huvudsaklig anslutning till kungörelsen angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden meddela närmare anvisningar i ämnet.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom första kammaren av herr *N. Gabrielsson* väckt motion (I: 232), vari motionären hemställt, att riksdagen ville uttala sig emot den ifrågasatta ändringen av förenämnda kungörelse angående statsbidrag till resor för vanföra.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet, i den mån de ej framgå av utskottets yttrande, hänvisa till motionen.

Beträffande begreppet mindre bemedlad i den i ämnet gällande kungörelsen nr 260/1939 har motionären anfört, att den hittillsvarande tillämpningen på det hela taget visat sig tillfredsställande för de vanföra, men att det å andra sidan konstaterats, att om de nu föreslagna bestämmelserna skulle ha varit gällande, statsbidrag sannolikt icke beviljats i fall, där sådant nu utgått.

Utskottet.

I anledning härav vill utskottet framhålla, att någon ändring i förenämnda kungörelse ej ifrågasatts i Kungl. Maj:ts förslag, vilket förslag endast innebär, att medicinalstyrelsen skall äga att i huvudsaklig anslutning till kungörelsen angående lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter på landsbygden meddela närmare anvisningar i ämnet. Enligt vad utskottet under hand inhämtat avses härmed i det väsentliga endast att erhålla godkännande av en redan inledd praxis vid bedömande av statsbidragsansökningarna. Det har framhållits för utskottet, att ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag icke, såsom motionären befarat, kommer att i något avseende medföra en snävare tillämpning av kungörelsen än den hittillsvarande. Med hänsyn till vad sålunda upplysts torde motionen ej böra föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *Bidrag till resor för vanföra m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor,

b) att motionen I: 232 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

126:o) **Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföroanstalterna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 154, s. 236—240) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanföroanstalterna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 36 000 kronor.

127:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** Kungl. Maj:t har (punkt 155, s. 240—244) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade

ändrade grunder för statsbidrag till Eugeniahemmet, att tillämpas från och med den 1 juli 1945, dels ock till Bidrag till Eugeniahemmet för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

För innevarande budgetår är anslaget anvisat med 170 000 kronor.

Statsbidraget till de avdelningar vid Eugeniahemmet, som fylla samma uppgifter som vanförestalterna, föreslås skola utgå med samma belopp som motsvarande bidrag till vanförestalterna — i fråga om skolavdelningarna dock med det lägre belopp, som motsvaras av den högre vårdavgift hemmet i jämförelse med vanförestalterna äger uttaga för barn å dessa avdelningar. I enlighet härmed skall bidraget för högst 35 vårdplatser å hemmets sjukavdelning höjas från 4 kronor till 5 kronor 50 öre för dag och patient.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om ändrade statsbidragsgrunder har ej givit utskottet anledning till erinran. Med tillstyrkande av förslaget jämväl i anslagsfrågan hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de ändrade grunder för statsbidrag till Eugeniahemmet, som förordats i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

128:o) **Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 156, s. 244 och 245), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 20 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettssavdelningar m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 55 000 kronor.

129:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 157, s. 245 och 246) föreslagit riksdagen att till Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Å gällande riksstat är anslaget uppfört med 300 000 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår har av medicinalstyrelsen beräknats till 1 065 000 kronor. En preliminär bedömning av ineliggande och anmälda ansökningar har dock synts departementschefen utvisa, att ett belopp av 400 000 kronor skulle vara tillfyllest för tillgodoseende av det mest trängande bidragsbehovet. Avsikten är att vid sidan härav äska medel å allmän beredskapsstat för nästa budgetår.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

130:o) **Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 246—248), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 150 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

131:o) **Viss ersättning till barnbördshuset i Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159 s. 248) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss ersättning till barnbördshuset i Lund* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 1 400 kronor.

132:o) **Statens institut för folkhälsan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 160, s. 248—268) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 404 000 kronor.

Å gällande riksstat är anslaget uppfört med ett belopp av 290 000 kronor. Anslagsbelastningen förlidet budgetår uppgick till 391 726 kronor.

För nästa budgetår föreslås anordnande å den allmänhygieniska avdelningen av en s. k. ämbetsläkarkurs, utökning av antalet ordinarie distrikts-sköterskekurser från tre till fyra samt anordnande av en kurs för hälsovårds-tillsyningsmän. Arvodet till föreståndaren för avdelningen föreslås höjt från 1 000 kronor till 2 000 kronor.

Beträffande den yrkeshygieniska avdelningen föreslås anställande av en förste avdelningsingenjör i lönegraden Eo 24 samt en teknisk assistent mot ett arvode av 6 400 kronor, vidare förhöjning av arvodet till en assistent, vilken är legitimerad läkare, från 5 900 kronor till 8 500 kronor och anställande av ytterligare en läkarassistent mot ett arvode av sistnämnda belopp, varemot ett arvode av 10 200 kronor till en teknisk assistent föreslås skola upphöra att utgå.

Inom den födoämneshygieniska avdelningen föreslås inrättande av en särskild vattenkontrollavdelning under organisatorisk ledning av en förste avdelningsingenjör i lönegraden Eo 24. Såsom assistenter vid avdelningen skulle anställas en bakteriolog med ett arvode av 8 500 kronor och en kemist med ett arvode av 6 400 kronor. Vidare föreslås arvodet till två assistenter

skola höjas från 5 900 kronor till 6 400 kronor och arvodet till en amanuens uppräknat från 4 000 kronor till 4 300 kronor. Slutligen föreslås att den för kostnadsundersökningar m. m. avsedda assistentbefattningen överföres till extra ordinarie stat och placeras i lönegraden Eo 19.

Vidkommande den för institutet gemensamma personalen föreslås Kungl. Maj:t skola bemyndigas att tills vidare i förekommande fall besluta om rätt för föreståndaren att vid sjukdom eller annan ledighet under viss tid behålla det till honom utgående särskilda föreståndararvode samt om ersättning till vikarie för föreståndaren. För handhavande av upplysningsverksamheten inom institutets verksamhetsområde har beräknats ett belopp av 5 000 kronor. Slutligen föreslås inrättande av en tjänst såsom vaktmästare i lönegraden A 7 och placering i lönegraden Eo 5 av en nu tillfälligt anställd vaktmästare.

På grundval av vad sålunda föreslagits har i avlöningsstaten anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän uppräknats med 3 800 kronor, anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar med 9 800 kronor, anslagsposten till avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden med 15 700 kronor, anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 77 500 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg med 7 200 kronor.

Utskottet.

Den fortgående ökningen av institutets arbetsbörda har endast i mindre utsträckning motsvarats av höjningar av institutets avlöningsanslag, vilket medfört, att anslaget under en följd av år måst kraftigt överskridas. Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna betydande höjningen av anslaget innebär i huvudsak, att medel för personal, som fullgör till institutets ordinarie verksamhet hörande arbetsuppgifter — i den mån densamma icke ansetts böra avlönas medelst av Kungl. Maj:t fastställt arvode — beräknats under den med bestämt belopp upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
2 professorer		A 30
1 laborator och överlärare		A 28
2 laboratorer		A 26
1 förste aktuarie		A 26
1 förste avdelningsingenjör		A 24
1 första laboratoriebiträde		A 11
1 kanslibiträde		A 7
1 vaktmästare		A 7.

Befattning

Lönegrad

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

2 laboratorer	Eo 26
2 förste avdelningsingenjörer	Eo 24
1 förste kemist	Eo 21,
b) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:	

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	60 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	73 000
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	68 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	173 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	29 000

Summa förslagsanslag kronor 404 000,

c) till *Statens institut för folkhälsan*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 404 000 kronor.

133:o) **Statens institut för folkhälsan: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 268—270), vilket innebär en huvudsakligen av ökat medelsbehov för expenser och övriga utgifter betingad höjning av anslaget med 51 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för folkhälsan*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

134:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 162, s. 270—272) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för barnmorskeläroanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Barnmorskeläroanstalterna: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 96 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 55 800 kronor.

1944 års riksdag har med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 282 för budgetåret 1944/45 anvisat ett förslagsanslag av 90 000 kronor till extra kurser för utbildning av barnmorskor. Kungl. Maj:t har den 30 juni 1944 fastställt stat för nämnda anslag, enligt vilken för arvoden åt tillfälliga barnmorskelärare samt annan för de extra kurserna erforderlig personal må disponeras vid barnmorskeläroanstalten i Stockholm 19 300 kronor och vid

barnmorskeläroanstalten i Göteborg 21 400 kronor, eller således tillhoppa 40 700 kronor.

Då det anses vara ställt utom allt tvivel, att anordnandet av extra kurser kommer att bli nödvändigt för den tid som kan överblickas, har medel till dessa kurser från och med nästa budgetår funnits böra beräknas under förevarande anslag. För ändamålet erfordras för nästa budgetår 40 700 kronor, varmed anslaget ökas.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag att under förevarande anslag beräkna medel för anordnandet av extra kurser för utbildning av barnmorskor har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för barnmorskeläroanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

A. Barnmorskeläroanstalten i Stockholm.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 19 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 23 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 3 000
<hr/>	
Summa	kronor 47 600

B. Barnmorskeläroanstalten i Göteborg.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 19 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 25 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 2 900
<hr/>	
Summa	kronor 48 900,

b) till *Barnmorskeläroanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 96 500 kronor.

135:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 163, s. 272—274), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 46 000 kronor för omkostnader, som föranledas av den beslutade utökningen av antalet elever i de ordinarie kurserna samt anordnandet av extra kurser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kronor.

136:o) **Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, s. 274 och 275) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnmorskeläroanstalterna: Repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

137:o) **Vissa utbildningskurser för distriktsbarnmorskor.** Kungl. Maj:t har (punkt 165, s. 275) föreslagit riksdagen att till Vissa utbildningskurser för distriktsbarnmorskor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 kronor.

I propositionen nr 2 till innevarande års riksdag framlades förslag (bilaga 5, punkterna 2 och 3) rörande distriktsbarnmorskornas förseende med transportabla lustgasapparater samt utbildning av barnmorskorna i handhavandet av dessa apparater. Med bifall till dessa förslag har riksdagen (skrivelse nr 30) å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisat dels till Anskaffande av transportabla lustgasapparater ett reservationsanslag av 775 000 kronor, dels ock till Vissa utbildningskurser för distriktsbarnmorskor ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

För anordnande av dylika utbildningskurser för barnmorskor under budgetåret 1945/46 föreslås anvisande av ett förslagsanslag å 84 000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa utbildningskurser för distriktsbarnmorskor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 kronor.

138:o) **Fortbildningskurser i barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166, s. 275 och 276) och under erinran att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortbildningskurser i barnavård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 kronor.

139:o) **Statens sjuksköterskeskola: Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167, s. 276 och 277), vilket innebär en av löneklassuppflyttningar av den icke-ordinarie personalen betingad uppräkningsanslaget med 500 kronor och därmed sammanhängande ändring i avlöningsstaten, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjuksköterskeskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	1 800
2. Arvoden åt tillfälliga lärare, <i>förslagsvis</i>	»	16 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	46 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	6 700

Summa förslagsanslag kronor 71 000,

b) till *Statens sjuksköterskeskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 71 000 kronor.

140:o) **Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, s. 277 och 278), och under erinran att för innevarande budgetår 63 300 kronor anvisats för samma ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sjuksköterskeskola: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 58 800 kronor.

141:o) **Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt 169, s. 278 och 279) föreslagit riksdagen att till Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 24 000 kronor.

Ifrågarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 12 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *K. Wistrand m. fl.* (I: 91) och den andra inom andra kammaren av herrar *E. Birke* samt *A. Hagård* (II: 129), vari hemställts, att till stipendier åt elever vid godkända sjuksköterskeskolor måtte av riksdagen anvisas ett belopp av 36 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionen II: 129.

Utskottet.

Utskottet delar departementschefens och motionärernas uppfattning, att en höjning av förevarande anslag kan förväntas visa sig ägnad att mot en relativt obetydlig kostnad bidra till avhjälpande av den rådande sjuksköterskebristen. Utskottet är därför berett tillstyrka ökad medelsanvisning för ifrågarande ändamål. Det synes emellertid utskottet, att man för nästa budgetår bör stanna vid den fördubbling av anslaget belopp, som redan medicinalstyrelsens och Kungl. Maj:ts förslag innebär. Frågan om en ytterligare höjning av anslaget synes alltså böra anstå till nästa år och tagas under omprövning med hänsyn till då föreliggande förhållanden.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 91 och II: 129, till *Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 24 000 kronor.

142:o) **Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor.** Kungl. Maj:t har (punkt 170, s. 279—285) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade grunder för statsbidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor, att tillämpas från och med den 1 januari 1945, dels ock till Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har föreslagit, att å riksstaten för budgetåret 1945/46 måtte upptagas ett anslag till statsbidrag till driften av sjuksköterskeskolor, vilka erhållit statligt godkännande.

Med avseende å principerna för statsbidrag har styrelsen anført, att styrelsen funnit att bidrag i likhet med vad förhållandet vore vid andra yrkesskolor borde utgå till avlöning åt fast anställd lärarpersonal, till arvoden åt annan lärarpersonal samt till undervisningsmateriel. Enligt av medicinalstyrelsen infordrade uppgifter framginge, att kostnaderna för löner och arvoden till lärare samt undervisningsmateriel vid de olika skolorna uppginge till belopp, varierande från 6 800 kronor till 22 000 kronor per kurs och med en medelsiffra av 11 500 kronor. Med anledning av beslutad reglering av lärarlönerna vid landstingens skolor från och med den 1 januari 1945 samt behov av ytterligare fast lärarpersonal vid utökning av kursverksamheten syntes minimisiffran per kurs böra beräknas till 7 700 kronor. Antalet kurser kunde beräknas öka från för närvarande 33 till 41. De sammanlagda utgifterna för nämnda tre poster kunde då beräknas komma att utgöra för 22 skolor cirka 461 000 kronor fördelade sålunda: föreståndarinnors löner 116 400 kronor, instruktionssköterskors löner 143 000 kronor, lärararvoden 193 600 kronor samt undervisningsmateriel 8 000 kronor. Statsbidrag för nu omförmälda ändamål syntes böra utgå med högst hälften av summan av en skolas vederbörligen styrkta utgifter för avlöningar till fast anställd lärarpersonal, arvoden till annan lärarpersonal samt undervisningsmateriel. Bidraget borde dock endast utgå för termin, under vilken en ny elevkurs påbörjats, samt icke för någon termin överstiga 4 000 kronor. Undantag syntes emellertid härvid böra göras för de skolor med större omfattning, vilka vore belägna i stad, där kostnaderna vore särskilt dryga — vilket vore förhållandet med skolorna i Stockholm, Göteborg samt universitetsstäderna. Dessa skolor borde kunna erhålla 5 000 kronor per termin under förutsättning att bidraget icke överstege 40 % av kostnaderna.

Som villkor för erhållandet av statsbidrag har styrelsen ansett böra uppställas dels att skola, som önskade erhålla bidrag, skulle följa av medicinalstyrelsen godkänd kursplan, dels att Kungl. Maj:t eller medicinalstyrelsen skulle äga utse en ledamot i skolstyrelsen samt dels att elevantalet i nybörjarkurs, för vilken bidrag utginge, skulle vara minst 15.

Enligt styrelsens beräkning kunde vid samtliga sjuksköterskeskolor komma att anordnas högst 41 nybörjarkurser under läsåret 1945/46. Sex skolor skulle vara berättigade till bidrag med 5 000 kronor per kurs. Det årliga statsbidraget har styrelsen — som utgått från att nämnda sex skolor komma att anordna en kurs vardera per termin — beräknat till $(12 \times 5\,000 + 29 \times 4\,000)$ 176 000 kronor. Därest, som styrelsen föreslagit, bidraget kommer att utbetalas halvårsvis i efterskott, skulle med hänsyn till tidpunkten för de nuvarande kursernas början för budgetåret 1945/46 erfordras ett anslag å 88 000 kronor för ändamålet, vilket syntes kunna avrundas till 85 000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Den brist på personal med sjuksköterskeutbildning, som för närvarande föreligger, har sin grund i olika faktorer. Den stora utbyggnaden under senare år av hälso- och sjukvården samt minskningen av arbetstiden för ifrågasvarande yrkeskategori ha medfört ett starkt ökat behov av sådan personal. Till den uppkomna bristen torde även liksom i fråga om vissa andra kvinnliga yrken i ej ringa mån ha bidragit den stora avgången genom giftermål. Av allt att döma synes för den närmaste framtiden någon förändring i situationen ej vara att förvänta, därest ej åtgärder vidtagas för att öka utbildningsmöjligheterna för sjuksköterskor. Då man i nuvarande läge ej torde böra räkna med tillkomsten av nya sjuksköterskeskolor — i varje fall icke i den mån härför krävas mera betydande byggnadsarbeten — är enda möjligheten härtill att söka stimulera de nuvarande skolorna att utöka elevantalet genom att anordna flera kurser än för närvarande. Dessbättre låter detta sig göra i flera skolor, framförallt därigenom att de skolor, som nu mottaga endast en nybörjarkurs årligen, öka sin kapacitet genom att anordna ytterligare en kurs.

Medicinalstyrelsens förslag innebär, att statsbidrag skulle utgå till avlöning åt fast anställd lärarpersonal, till arvoden åt annan lärarpersonal samt till undervisningsmateriel. Bidraget, som i regel skulle utgöra högst hälften av summan av kostnaderna för nu nämnda utgifter, skulle utgå för termin, under vilken ny elevkurs påbörjades, dock med högst 4 000 kronor per termin. Nämnda maximibelopp skulle emellertid för de i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Lund belägna skolorna sättas till 5 000 kronor. Enligt styrelsens förslag skulle statsbidrag utgå även till skolor, som ej utökade antalet kurser. Statskontoret har med anledning härav invänt, att ett sådant bidragssystem knappast skulle vara ägnat att stimulera till utvidgning av verksamheten och har därför föreslagit, att statsbidrag beviljas allenast för kurser, som anordnas utöver de nu förekommande.

Då statsbidrag till den verksamhet, varom här är fråga, enligt min mening knappast kan anses motiverat i annan mån än det syftar till att påskynda ett avhjälpande av rådande sjuksköterskebrist, torde ett stöd från statens sida böra begränsas till åtgärder, som kunna vara direkt ägnade att uppnå detta syftemål. Jag är därför allenast benägen att såsom ett provisorium, till dess sjuksköterskebristen avhjälpes, förorda, att statsbidrag utgår enligt statskontorets linje. Jag tillstyrker i enlighet härmed, att statsbidrag må utgå till nya kurser, utöver de nu förekommande, som påbörjas från och med vårterminen 1945. Medicinalstyrelsens förslag i fråga om statsbidragets storlek anser jag mig böra godtaga, varvid jag dock förordar, att bidraget oavsett skolans belägenhet maximeras till 4 000 kronor per år.

De av medicinalstyrelsen föreslagna villkoren för erhållande av statsbidrag ha mötts av vissa invändningar. Vad angår det uppställda villkoret, att undervisningen skulle bedrivas enligt av medicinalstyrelsen godkänd kursplan, torde

det med min inställning till statsbidraget icke kunna från statens sida påfordras annat än att undervisningen vid de kurser, som komma att anordnas med bidrag av statsmedel, skall bedrivas enligt samma kursplan, som gäller för förutvarande kurser vid skolan. Kravet på att Kungl. Maj:t eller medicinalstyrelsen skulle utse en ledamot i styrelsen för skola, som erhåller statsbidrag, lärer ävenledes med den begränsning av statsbidraget, som jag förordnat, böra bortfalla. Vad slutligen angår villkoret, att elevantalet i statsunderstödd nybörjarkurs skulle vara minst femton, synes Kungl. Maj:t böra äga befogenhet dispensera från nämnda villkor.

Medicinalstyrelsen har beräknat, att antalet kurser vid de nuvarande sjuksköterskeskolorna skulle kunna ökas med åtta. Då i enlighet med vad jag föreslagit statsbidrag skulle utgå från och med vårterminen 1945 samt bidraget bör utbetalas halvårsvis i efterskott, böra för budgetåret 1945/46 beräknas medel för utgivande av bidrag under år 1945. Efter ett beräknat antal kurser av åtta, skulle statsbidraget således komma att utgöra 32 000 kronor. Då det emellertid är ovisst, huruvida en utökning av antalet kurser kommer att ske i beräknad utsträckning, synes anslaget, vilket bör ha karaktär av förslagsanslag och benämnas Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor, kunna avrundas nedåt till 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser för anslagets användning.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Karl Johan Olsson m. fl.* (I: 126) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Hagård m. fl.* (II: 222), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta godkänna av medicinalstyrelsen föreslagna grunder för statsbidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor, att tillämpas från och med den 1 januari 1945, samt att som bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionen II: 222.

Såsom framgår av statsrådsprotokollet har departementschefen ansett det knappast motiverat med statsbidrag till den verksamhet, varom här är fråga, i annan mån än det syftar till att påskynda ett avhjälpande av rådande sjuksköterskebrist. Departementschefen har därför såsom ett provisorium förordnat statsbidrag till enbart nya kurser, utöver de nu förekommande, som påbörjas från och med vårterminen 1945. Å andra sidan har motionärerna gjort gällande, att sjuksköterskeutbildningen bör likställas i statsbidragshänseende med annan yrkesutbildning och följaktligen komma i åtnjutande av statsbidrag ej blott för nya utan även för redan befintliga kurser.

Utskottet vill icke förneka, att den i motionerna framförda synpunkten kan äga ett visst berättigande. Å andra sidan kunna vägande skäl anföras för att ifrågavarande skolor drivas utan bidrag av staten. Med tanke på de i regel för huvudmännen förhållandevis obetydliga belopp det här rör sig om — högst 4 000 kronor per kurs — torde tills vidare kunna anstå med ett ställningstagande till den i motionerna upptagna principfrågan. I enlighet härmed har utskottet ansett sig böra för nästa budgetår förordna det provisorium, som Kungl. Maj:ts förslag innebär.

Utskottet

Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 126 och II: 222,

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945 förordade grunder för statsbidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor, att tillämpas från och med den 1 januari 1945,

b) till *Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

143:o) **Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 286 och 287), vilket innebär en med 1 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 7 000 kronor.

144:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m. Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. Understödande av dispensärverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 172—174, s. 287—291) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* 3 300 000 kronor,

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* 1 300 000 kronor,

c) till *Understödande av dispensärverksamhet* 1 400 000 kronor.

145:o) **Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 175, s. 291—296) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 870 000 kronor. Av anslaget må jämlikt beslut av Kungl. Maj:t till de olika ändamålen användas följande belopp, nämligen till bidrag till inredning och utrustning av centraler högst 15 000 kronor, till bidrag till arvoden åt läkare, sköterskor och barnmorskor förslagsvis 800 000 kronor, till bidrag till upplysningsverksamhet högst 40 000 kronor samt till bidrag till specialutbildning av barnsjuksköterskor högst 15 000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår har uppskattats sålunda.

Till bidrag till inredning och utrustning av centraler beräknas oförändrat belopp av högst 15 000 kronor.

För bidrag till läkares, sjuksköterskors och barnmorskors avlöning beräknas ett belopp av 1 200 000 kronor mot 800 000 kronor för innevarande budgetår. Huvudparten av ökningen föranledes av den av 1944 års riksdag beslutade utvidgningen av den förebyggande mödravården till att omfatta även behandling av komplicerade havandeskapsfall och den i samband därmed vidtagna regleringen av ersättningen till läkarna. Vid medelsbehovets beräkning har förutsatts en utvidgning av den förebyggande barnavården till att omfatta åldersgruppen 4—5 år.

Till upplysningsverksamhet har för möjliggörande av en av svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet planerad utvidgning av undervisningen i barnavård ansetts böra avses ett belopp av 50 000 kronor, innebärande en höjning med 10 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår.

I fråga om bidraget till specialutbildning av barnsjuksköterskor föreslås en höjning av detsamma från 15 000 till 28 900 kronor för anordnande av två kurser för sådan utbildning i stället för som tidigare en kurs samt för utökning av kurstiden från tre till fyra månader.

Summan av nämnda belopp, 1 293 000 kronor, har avrundats uppåt till 1 300 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder ej erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

146:o) **Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 296 och 297) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

147:o) **Läkemedel åt vissa kvinnor och barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 177, s. 297—299) föreslagit riksdagen att till Läkemedel åt vissa kvinnor och barn för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Sedan budgetåret 1939/40 har å riksstaten varit uppfört ett förslagsanslag, betecknat Skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn. För ändamålet ha under budgetåren 1942/43—1944/45 anvisats respektive 250 000, 350 000 och 350 000 kronor. Nettoutgifterna å anslaget ha under de två senast förflutna budgetåren utgjort 307 390 respektive 286 386 kronor.

I samband med framläggande av förslag i 1944 års statsverksproposition angående utvidgning av mödravården till att avse jämväl kostnadsfri be-

handling av komplicerade havandeskapsfall föreslogs, att erforderlig medicin åt dessa jämväl borde tillhandahållas på statens bekostnad. Kostnaderna för denna medicin uppskattades i statsverkspropositionen till omkring 200 000 kronor för år. Sedan nämnda förslag antagits av riksdagen, har Kungl. Maj:t den 15 juni 1944 utfärdat kungörelse (nr 397) angående kostnadsfritt tillhandahållande av läkemedel åt vissa kvinnor, lidande av havandeskapssjukdomar, vilken kungörelse trätt i kraft den 1 januari 1945. Enligt kungörelsen må havande kvinna, som för sjukdom åtnjuter avgiftsfri behandling jämlikt kungörelsen samma dag (nr 396) angående statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård, kostnadsfritt tillhandahållas jämväl i anledning av sjukdomen erforderliga läkemedel, dock med motsvarande inskränkning med hänsyn till den sjukas eller hennes försörjningspliktiga anhörigas ekonomi, som stadgats beträffande kostnadsfria skyddsläkemedel. Anvisning å erforderliga läkemedel må allenast utfärdas av läkare, som är anställd vid lokalt organ för statsunderstödd förebyggande mödravård.

För innevarande budgetår ha för sistnämnda ändamål icke anvisats några särskilda medel. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1944 skola kostnader för här avsedda läkemedel för tiden efter den 1 januari 1945 bestridas från anslaget till Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård.

Kungl. Maj:t föreslår, att för nästa budgetår under ett särskilt anslag, benämnt Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, sammanföra statsbidragen till såväl skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn som även läkemedel åt kvinnor, lidande av havandeskapssjukdomar. Medelsbehovet för förstnämnda ändamål har med hänsyn till ovissheten av beräkningarna samt den eftersläpning i utbetalningarna, som gjort sig gällande, uppskattats till samma belopp som det för innevarande budgetår anvisade, eller 350 000 kronor. För läkemedel åt vissa kvinnor, som lida av havandeskapssjukdomar, har beräknats ett belopp av 150 000 kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

148:o) **Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 178, s. 299 och 300) och under erinran, att å riksstaten för innevarande budgetår samt å tilläggsstat II till densamma för ifrågavarande ändamål anvisats 80 000 kronor, respektive 70 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

149:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.** Kungl. Maj:t har (punkt 179, s. 300—302) föreslagit riksdagen att till Bidrag till

utrustning av polikliniker för folktandvård för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

För budgetåren 1938/39—1942/43 hava till ifrågavarande ändamål anvisats reservationsanslag om tillhopa 650 000 kronor. För tiden därefter har — med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation — ej anvisats några medel för ändamålet. Å anslaget fanns vid utgången av budgetåret 1943/44 en reservation av i runt tal 212 000 kronor.

För anslagets användning gälla föreskrifterna i kungörelsen den 3 juni 1938 (nr 358) angående statsbidrag till folktandvård, ändrad genom kungörelser nr 351, 1058/1940 och 422/1942.

Till anskaffande av erforderlig utrustning för tandpoliklinikerna utgår statsbidrag med högst hälften av den verkliga kostnaden, dock att bidraget icke må överstiga beträffande fast poliklinik 3 000 kronor och, om mer än en tandläkare skall vara där anställd, 1 300 kronor för varje ytterligare sådan tandläkare samt beträffande ambulatorisk poliklinik 1 000 kronor.

Av under juli 1944 av medicinalstyrelsen införskaffade upplysningar från landstingens hälsovårdsberedningar framgår, att det sammanlagda statsbidragsbelopp för färdigställda och påbörjade polikliniker, på vilket landstingen kunde göra anspråk, uppgår till 266 600 kronor. Då vid utgången av augusti månad 1944 å anslaget funnes disponibelt ett belopp av 205 938 kronor, erfordrades för utanordnande av statsbidrag till ifrågavarande polikliniker ytterligare i runt tal 60 000 kronor.

Med utgångspunkt från under budgetåret 1943/44 utbetalade bidragsbelopp, cirka 130 000 kronor, har medicinalstyrelsen ansett 150 000 kronor böra anslås för bidragsverksamheten under budgetåret 1945/46.

I enlighet härmed har styrelsen föreslagit, att anslaget för nästa budgetår upptages med (60 000 + 150 000) 210 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att det numera synes, bland annat på grund av de av statsmakterna vidtagna åtgärderna för att tillföra folktandvården tandläkare, finnas anledning antaga, att antalet inom folktandvården tjänstgörande tandläkare efter hand kommer att öka och att nya polikliniker skola kunna inrättas i den omfattning, som medicinalstyrelsen räknat med. Departementschefen har därför ansett sig böra i huvudsak godtaga medicinalstyrelsens uppskattning av medelsbehovet för statsbidrag till polikliniker under nästa budgetår, men har ansett det för ändamålet erforderliga anslaget kunna avrundas nedåt till 200 000 kronor.

Vidare har departementschefen anfört följande.

I förevarande sammanhang vill jag anmäla en fråga, som berör inrättande av centraltandpoliklinik inom landstingsområde eller stad utom landsting, som anordnat folktandvård. Enligt 4 § kungörelsen angående statsbidrag till folktandvård skall såom komplement till distriktpoliklinikerna finnas en i anslutning till landstingets centrallasarett eller därmed jämförligt sjukhus anordnad tandpoliklinik (centraltandpoliklinik), som bland annat skall vara avsedd för mera komplicerade fall. I proposition nr 127 till 1938 års riksdag angående inrättande av folktandvård förutsattes, att dispens från anord-

nande av centraltandpoliklinik skulle kunna meddelas under de närmaste åren. I övergångsbestämmelserna till förenämnda kungörelse fixerades i anslutning härtill tiden för anstånd med inrättande av centraltandpoliklinik till högst fem år efter det, för vilket årligt statsbidrag börjat utgå till landstinget eller staden. Sådan dispens har måst meddelas flertalet landsting, enär på grund av rådande förhållanden centraltandpolikliniker hittills kunnat inrättas endast i ett fåtal landsting. I vissa fall är den nu nämnda tidsfristen tillämplig, varför behov av ytterligare anstånd föreligger. Därest riksdagen ej har något att däremot erinra, har jag därför för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t en utsträckning av denna tidsfrist till att avse högst utgången av tionde året efter det, för vilket årligt statsbidrag börjat utgå. Jag förutsätter härvid, att anstånd under hela denna tid skall erfordras endast i undantagsfall.

Utskottet.

Utskottet vill med hänsyn till omständigheterna ej motsätta sig förlängning på sätt Kungl. Maj:t föreslagit av den tid, inom vilken dispens från anordnande av centraltandpoliklinik må kunna meddelas. Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i anslagsfrågan givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

150:o) **Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 180, s. 302—304) föreslagit riksdagen att till Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 900 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har vid sin uppskattning av medelsbehovet för nästa budgetår beräknat, att under år 1945 omkring 300 distriktstandläkare skulle komma att vara anställda inom den av landstingen anordnade folktandvården. Vid sådant förhållande skulle kostnaden för grundavlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor komma att uppgå till 1 200 000 kronor. Med hänsyn till ovissheten i beräkningen av antalet tandläkare samt den avsevärda underbelastningen av anslaget under de senaste budgetåren, har emellertid departementschefen ansett det vara tillräckligt att för nämnda grundavlöningar under nästa budgetår räkna med ett belopp av 900 000 kronor.

Till ålderstillägg, vissa merkostnader i samband med distriktstandvårdens införande samt bidragen till städer utanför landsting räknas med ett belopp av tillhoppa 100 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *B. von Friesen* väckt motion (II: 238), vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära sådan änd-

ring av 8 § 3:e stycket kungörelsen den 3 juni 1938 (nr 358) angående statsbidrag till folktandvård att de ålderstillägg, varom här är fråga, utgå från och med ingången av kalenderkvartalet (i stället för såsom nu kalenderåret) näst efter det, varunder den för ålderstilläggs erhållande stadgade tjänstetiden blivit uppnådd.

Den äldre, inom folktandvården fortfarande gällande grundsatsen, att ålderstillägg tillträdas först vid närmaste kalenderårsskifte efter det befattningshavaren uppnått erforderligt antal tjänsteår, är numera så gott som helt övergiven. Sålunda tillträdas ålderstilläggen inom statsförvaltningen samt vid folkskolor och högre kommunala skolor i allmänhet vid det kvartalsskifte och av landstingens befattningshavare vid det månadsskifte, som infaller näst efter sagda tidpunkt. Emellertid gäller i fråga om distriktssköterskor, sjuksköterskor inom den förebyggande mödra- och barnvården samt barnmorskor samma bestämmelse om tiden för tillträdande av ålderstillägg som inom folktandvården. Ehuru utskottet funnit goda skäl tala för åtgärd i motionens syfte, är utskottet likväl med hänsyn till behovet av likartade föreskrifter på ifrågavarande områden icke berett att tillstyrka ett omedelbart beslut i ämnet från riksdagens sida. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar denna fråga uppmärksamhet och framlägger förslag i ämnet till nästa riksdag.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet under återopande av det anförda hemställa,

a) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor,

b) att motionen II: 238, i den mån den ej må anses besvarad med vad utskottet anför, ej må av riksdagen bifallas.

151:o) **Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 304 och 305) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

152:o) **Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.** Kungl. Maj:t har (punkt 182, s. 305—312) föreslagit riksdagen att dels medgiva att statsbidrag enligt 2 § kungörelsen den 19 maj 1933 (nr 239) om ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar må utgå till läkare vid poliklinik för undersökning och behandling av könssjukdomar, som må komma att inrättas för städerna Falun och Borlänge, dels ock till Åtgärder

mot utbredning av könssjukdomar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för löpande budgetår uppfört med samma belopp.

Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår bygger på den förutsättningen, att bekämpandet av könssjukdomarna skall i huvudsak bedrivas efter samma linjer som hittills. Vissa ytterligare åtgärder ha emellertid ansetts erforderliga såsom en komplettering av redan vidtagna. Sålunda föreslås inrättande av en särskild sundhetsinspektörsbefattning i Stockholm, förenad med arvode av 6 000 kronor för år. Vidare föreslås, att privatpraktiserande läkare på statens bekostnad skall äga rätt erhålla odlingsprov för påvisande av gonokocker.

Under erinran om att Kungl. Maj:t genom beslut den 25 augusti 1944 tillerkänt Stockholms och Göteborgs städer statsbidrag med tillhopa 3 600 kronor för avlönande av läkare, som hava överinseende över i dessa städer särskilt anordnade poliklinikmottagningar för profylaktisk behandling av könssjukdomar, föreslås, att ett lika stort belopp beräknas för ändamålet under nästa budgetår.

I 5 § andra stycket lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar stadgas, att i stad, som har ett invånarantal av tjugotusen eller därutöver, undersökning och behandling av könssjuka skall verkställas på nödigt antal polikliniker. Kostnaden för sådan poliklinik, med undantag för vad som enligt 6 § utgår av statsmedel, bestrides av staden. Medicinalstyrelsen har föreslagit ett tillägg till 5 § av oförmälda lag, varigenom vad i nämnda paragraf andra stycket stadgats rörande inrättande av polikliniker må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall lämnat medgivande, gälla beträffande stad, som tillsammans med omkringliggande tät samhällsliknande bebyggelse uppnådde ett invånarantal av 20 000 eller därutöver, samt beträffande grupp av nära varandra liggande städer, som uppnådde sådant invånarantal. Departementschefen har, då för närvarande endast ett fall är aktuellt, nämligen städerna Falun-Borlänge, funnit lagändring opåkallad, men anser att, därest en poliklinik upprättas för nämnda städer, statsbidrag till avlönande av vid polikliniken anställd läkare må utgå enligt bestämmelser som gälla för poliklinik som avses i 5 § andra stycket nämnda lag.

Utskottet.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva att statsbidrag enligt 2 § kungörelsen den 19 maj 1933 (nr 239) om ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar må utgå till läkare vid poliklinik för undersökning och behandling av könssjukdomar, som må komma att inrättas för städerna Falun och Borlänge,

b) till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

153:o) **Skyddskoppypmpning.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 183, s. 312 och 313), vilket innebär en med 10 000 kronor ökad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddskoppypmpning* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 kronor.

154:o) **Skyddsympning mot difteri.** Kungl. Maj:t har (punkt 184, s. 313—316) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för skyddsympning mot difteri, att tillämpas från och med den 1 juli 1945, dels ock till Skyddsympning mot difteri för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har för ett vart av budgetåren 1943/44 och 1944/45 anvisats ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

Enligt gällande bestämmelser må ympningen, som skall vara avgiftsfri, omfatta barn under 16 år samt sjukvårdspersonal, lärarpersonal och viss annan personal, som genom sin tjänstgöring är särskilt utsatt för smittorisk.

De hittills lämnade anslagen ha varit avsedda för bestridande av kostnaderna för ett grundläggande skydd mot difteri åt hela den befolkningskategori, som i första hand löpte risk att drabbas av sjukdomen, nämligen barn i åldern 1—15 år samt vissa yrkeskategorier vuxna. Ympningen hade intill den 1 juli 1944 dragit en kostnad av 153 808 kronor. Den beräknas vara slutförd med utgången av år 1944. Anslutningen till densamma har varit tillfredsställande, framför allt i städerna.

Departementschefen anser, att med hänsyn till såväl det alltjämt ganska avsevärda antalet difterifall inom landet som förekomsten av difteri i våra grannländer det är angeläget att det ympskydd, som hittills vunnits, underhålles genom fortsatta frivilliga ympningar. Detta bör kunna ske utan att ympningarna givas samma omfattning som tidigare. Sålunda bör under nästa budgetår frivillig ympning beredas barn vid två tillfällen i förskolåldern samt vid ett tillfälle i skolåldern. Vid difteriepide mi bör den avgiftsfria ympningen omfatta samtliga personer, som utsätts för smitta. Skäl synes departementschefen icke heller föreligga att i fråga om rätt att på statens bekostnad företaga ympning skilja mellan tjänsteläkare och läkare, som äro anställda vid skolor, barnhem och andra dylika anstalter.

Vad beträffar kostnaderna har departementschefen ansett, att resekostnads- och traktamentsersättning till annan än av medicinalstyrelsen särskilt förordnad ympare skall kunna slopas, enär sådan läkare som regel lär kunna företaga för här avsett ändamål erforderlig resa i anslutning till tjänsteresa för annat ändamål. Under hänsynstagande till belastningen för sistförflutet budgetår har medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår uppskattats till 125 000 kronor.

Av Kungl. Maj:t föreslagna ändrade grunder för skyddsympningen ha ej föranlett erinran från utskottets sida. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i anslagsfrågan hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945 förordade ändrade grunder för skyddsympning mot difteri, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor.

155:o) **Åtgärder i anledning av förgiftningsfaran vid gengasdrift.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 185, s. 316 och 317) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

156:o) **Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 317—319) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

157:o) **Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 187, s. 319) föreslagit riksdagen att till Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för budgetåret 1944/45 uppfört med 230 000 kronor. För nästa budgetår har med hänsyn till den för senast förflutna budgetår avsevärt ökade belastningssiffran samt rådande förhållanden anslaget ansetts böra höjas med 40 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ivar Persson m. fl.* (I: 92) och den andra inom andra kammaren av herrar *N. G. Hansson* i Skegrie samt *H. Johnsson* i Skoglösa (II: 130), vari hemställts, att riksdagen ville besluta företaga sådan ändring av bestämmelserna i kungörelsen den 5 maj 1939 angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna åt mindre bemedlade patienter på landsbygden, som på grund av det försämrade penningvärdet måste anses påkallad,

dels ock en inom andra kammaren av herr *E. Ericsson* i Sörsjön *m. fl.* väckt motion (II: 87), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning angående ändring av gällande bestämmelser om statsbidrag till lindring i mindre bemedlade patienters på landsbygden sjukvårdskostnader.

Motionärerna avse att åstadkomma en jämkning i bestämmelserna om vad som skall förstås med uttrycket mindre bemedlad i kungörelsen den 5 maj

1939 (nr 257) angående statsbidrag till lindring i sjukvårdskostnaderna för mindre bemedlade patienter å landsbygden. I detta ämne stadgas i huvudsak, att statsbidrag enligt kungörelsen må åtnjutas av *dels* person, för vilken det senast fastställda beskattningsbara beloppet enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke överstiger 400 kronor, *dels* ock person, för vilken det senast fastställda taxerade beloppet enligt nämnda förordning uppgår till högst 1 800 kronor, ändock att det beskattningsbara beloppet överstiger 400 kronor. Statsbidrag må dock icke tillkomma den, som har en till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktig förmögenhet överstigande 12 000 kronor.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina förslag får utskottet hänvisa till motionerna II: 130 och II: 87.

Enligt här ovan vid punkterna 113, 116 och 125 framlagda förslag skola grunderna för bestämningen av begreppet mindre bemedlad i nu ifrågavarande kungörelse nr 257/1939 tillämpas jämväl vid bedömningen av fråga om statsbidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter samt till resor för vanföra. I de nämnda fallen skall emellertid medicinalstyrelsen, som centralt granskar bidragsansökningarna, enligt förslagen icke vara helt bunden av kungörelsen, utan endast i anslutning till densamma äga meddela närmare anvisningar i ämnet.

Utskottet.

I likhet med motionärerna anser utskottet, att en jämkning av vad som förstås med mindre bemedlad enligt nämnda kungörelse bör övervägas i anledning av penningvärdets försämring. Motionärerna ha närmast tänkt sig en höjning av kungörelsens maximibelopp för beskattningsbar och taxerad inkomst. En annan utväg, som också torde böra undersökas, är att överföra granskningen av statsbidragsansökningarna från länsstyrelserna till medicinalstyrelsen och bereda sistnämnda styrelse möjlighet till en friare prövning av bidragsbehovet i varje särskilt fall. Utskottet, som icke är berett att nu förorda slutligt ställningstagande till berörda frågor, vill i anledning av motionerna tillstyrka, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag i ämnet till nästa riksdag.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då Kungl. Maj:ts anslagsberäkning ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor,

b) med bifall till motionen II: 87 och i anledning av motionerna I: 92 och II: 130 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till ändrade grunder för statsbidrag till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader,

II. att motionerna I: 92 och II: 130, i den mån de ej behandlats under I. ovan, ej må av riksdagen bifallas.

158:o) **Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden.** Kungl. Maj:t har (punkt 188, s. 319—322) föreslagit riksdagen att dels godkänna den ändring av grunderna för anslagets användning, som av departementschefen förordats beträffande ödemarkstillägg åt distriktssköterskor, att tillämpas från och med den 1 juli 1945, dels medgiva, att under budgetåret 1945/46 må för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden utgå statsbidrag jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) med högst 500 kronor, dels ock till Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för löpande budgetår uppfört med samma belopp.

Från anslaget kan statsbidrag beviljas dels till upprättande av sjukstugor vid läkarstationer, dels ock till vissa andra ändamål, såsom förhyrande av lokaler för provisoriska sjukhärbärgen, ödemarkstillägg till distriktssköterskor, anställande av samariter, anskaffande, drift och underhåll av automobiler och motorbåtar för sjukvårdsändamål, ödemarkstillägg till distriktsbarnmorskor samt flyttningskostnader till distriktsbarnmorskor i ödemarksdistrikt. Det högsta belopp, som för ett budgetår kan sammanlagt utgå till nu angivna ändamål, utgör för närvarande 71 000 kronor, därav 20 000 kronor till ödemarkstillägg åt distriktssköterskor.

Vid sidan härav har de fyra senaste budgetåren, för vilka medel till ifrågavarande ändamål anvisats, jämlikt riksdagens särskilda medgivande, beräknats ett belopp av 500 kronor för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden, att disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) angående statsbidrag till sjuktransportautomobiler m. m. Enligt denna kungörelse må statsbidrag utgå till anskaffande av skidbårar med $\frac{2}{3}$ av kostnaden, dock högst 50 kronor för varje bår.

Med hänsyn till angelägenheten av att vakanta distriktsskötersketjänster i ödemarksområdena tillsättas, föreslås ökning av maximibeloppet för ödemarkstillägg åt distriktssköterskor från 20 000 till 28 500 kronor.

Härjämte föreslås, att statsbidrag för anskaffande av skidbårar må utgå jämväl under budgetåret 1945/46.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna den ändring av grunderna för anslagets användning, som i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945 förordats beträffande ödemarkstillägg åt distriktsköterskor, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) medgiva, att under budgetåret 1945/46 må för anskaffande av skidbårar i rikets ödemarksområden utgå statsbidrag jämlikt

bestämmelserna i kungörelsen den 14 juni 1928 (nr 208) med högst 500 kronor,

c) till *Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

159:o) **Sjuktransporter med flygplan.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 189, s. 322—324), vilket innebär en sänkning av anslaget med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

160:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 190, s. 324—327) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 62 800 kronor.

För nästa budgetår föreslås anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skola höjas från 33 100 till 33 600 kronor för mötande av ökade kostnader för arvoden åt styrelseledamöterna i anledning av väntad ökning av antalet sammanträden.

Vidare föreslås, att å arkivavdelningen skall anställas ett kvalificerat biträde med ingenjörsutbildning. För avlöning till denne befattningshavare, som föreslås placerad i lönegraden Eo 18, beräknas under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ett belopp av 5 700 kronor. Härjämte beräknas under nämnda anslagspost ett belopp av 2 500 kronor för förberedande arbete för standardisering och typisering av sjukhusmöbler.

Posten till rörligt tillägg föreslås skola uppräknas med 500 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	33 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	34 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4 200

Summa förslagsanslag kronor 72 000,

b) till *Centrala sjukvårdsberedningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

161:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 327—329) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 17 300 kronor.

162:o) **Bidrag till Ericastiftelsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 192, s. 329—332) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Ericastiftelsen för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår har för bidrag till Ericastiftelsen anvisats ett anslag av 10 000 kronor.

Med hänsyn till den alltmer ökade betydelse, som tillmätas den psykiska barna- och ungdomsvården, anses en utbyggnad av denna vård vara ett aktuellt problem. För en sådan utbyggnad kräves emellertid tillgång till personal med specialutbildning på det område, varom här är fråga. Dylik utbildning meddelas för närvarande endast vid Ericastiftelsens seminarium. Med hänsyn härtill samt till stiftelsens i övrigt gagnrika verksamhet föreslås, att för bidrag till stiftelsen avses ett till 20 000 kronor höjt anslag. Såsom villkor för statsbidragets utgående bör enligt departementschefens mening föreskrivas, att ordförande i stiftelsens styrelse samt en revisor för granskning av styrelsens räkenskaper skola utses av Kungl. Maj:t.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ericastiftelsen* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

163:o) **Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård.** Beträffande ifrågasvarande anslag (punkt 193, s. 332) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

164:o) **Bidrag till aktiebolaget Zanders medico-mekaniska gymnastik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 332 och 333) och under erinran, att samma belopp anvisats för löpande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till aktiebolaget Zanders medico-mekaniska gymnastik* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 6 500 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

165:o) **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 195, s. 334—337) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Överståthållarämbetet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 391 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 386 000 kronor.

För nästa budgetår beräknas för avlöningar till överståthållaren och underståthållaren oförändrat belopp, 11 681 kronor 45 öre.

Posten till avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän anses med hänsyn till belastningen kunna nedsättas med 2 000 kronor.

Posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, i gällande avlöningsstat upptagen med 101 500 kronor, ökas dels med 9 800 kronor för avlöning åt civilförsvarsdirektören och dels med 1 500 kronor i anledning av väntade löneklassuppflyttningar. Av anbefalld civilförsvarsberedskap eller krisförhållandena i övrigt betingat behov av personalförstärkning anses däremot icke böra föranleda uppräknig av anslagsposten. Därest sådan personalförstärkning befinnes oundgängligen nödvändig även under nästa budgetår, förutsättes frågan om överskridande av posten skola underställas riksdagens prövning.

Härjämte har under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, upptagits ett belopp av 5 600 kronor, avsett för bestridande av arvode till den nuvarande militärassistenten vid ämbetet. Departementschefen har i anslutning härtill framhållit, att, därest chefen för försvarsdepartementet senare komme att föreslå, att överståthållarämbetet skulle tilldelas aktiv officer såsom militärassistent, uppförd på försvarsstatens stat, här avsedda arvode icke erfordrades.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren kronor 11 681: 45

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa
Överståthållaren ..	4 681: 45	—	4 681 45
Underståthållaren	5 000: —	2 000: —	7 000: —
Summa	—	—	11 681: 45

2. Avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 204 000: —
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 5 600: —
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 112 800: —
5. Särskilda löneförmåner till överståthållaren och underståthållaren:	
a. Taffelpenningar till överståthållaren	kronor 2 001: —
b. Lönetillökning till överståthållaren	» 2 317: 55
c. Tillfällig löneförbättring till överståthållaren och underståthållaren	» 7 600: —
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 45 000: —
<hr/> Summa förslagsanslag kronor 391 000: —	

b) till *Överståthållarämbetet*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 391 000 kronor.

166:o) **Överståthållarämbetet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, s. 337 och 338), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet*: *Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 57 500 kronor.

167:o) **Överståthållarämbetet: Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 197, s. 338) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet*: *Ersättning till Stockholms stad för vissa kostnader för avlöning åt exekutionsbetjäningen m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 23 700 konor.

168:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 198, s. 338—345) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för länsstyrelserna under rubriken tjänstemän å ordinarie stat skall vid länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uppföras ytterligare en expeditionsvakt i lönegrad A 5, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att för varje budgetår vidtaga de ändringar av samma personalförteckning som föranledas av nedgången av antalet tjänstemän å övergångsstat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och

med budgetåret 1945/46, dels ock till Länsstyrelserna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 10 480 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 10 035 000 kronor. I enlighet med beslut av 1944 års riksdag ha för ledningen och samordnandet av den civila försvarsverksamhetens olika grenar i länsinstansen från och med den 1 oktober 1944 inrättats särskilda försvarsavdelningar inom landskanslierna enligt i propositionen nr 270/1944 angivna riktlinjer. Varje sådan avdelning består av en civilförsvarsdirektör såsom chef och en militärassistent samt, under civilförsvarsberedskap, viss ytterligare personal.

Riksdagen har i skrivelse den 12 juli 1944, nr 472, i anledning av omfördälda proposition nr 270/1944 medgivit, bland annat, att delposten till ersättning till försvarsassistenter finge under budgetåret 1944/45 användas för avlönande av sådana å försvarsstabens personalförteckning icke uppförda militärassistenter, som kunde vara förordnade vid länsstyrelserna, samt att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal finge för samma budgetår överskridas med högst 234 000 kronor eller det belopp var till kostnaderna för civilförsvarsdirektörernas avlönande beräknades uppgå.

Kungl. Maj:ts förslag till personalförteckning innebär, att vid länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län inrättas ytterligare en befattning för expeditionsvakt i lönegraden A 5. I samband därmed ifrågasättes indragning av en icke-ordinarie expeditionsvakt vid länsstyrelsen. Vidare har, då antalet å övergångsstat uppförda befattningar kommer att successivt nedgå på grund av avgång, medgivande ansetts böra av riksdagen inhämtas att vidtaga härav föranledda ändringar i personalförteckningen.

Departementschefen har anmält, att, med anledning av den väsentliga ökning arbetsbelastningen å taxeringsavdelningarna i Jämtlands och Norrbottens län på sista tid undergått, Kungl. Maj:t genom beslut den 24 november 1944 medgivit, att å vardera av dessa taxeringsavdelningar finge under tiden 1 december 1944—30 juni 1945 anställas en taxeringsinspektör med arvode motsvarande lön i lönegrad Eo 21 respektive Eo 24 och ett skrivbiträde med arvode motsvarande lön i lönegrad Ex 2. Departementschefen har funnit det vanskligt avgöra, huruvida den ökade arbetsbelastningen vid dessa båda taxeringsavdelningar är av tillfällig eller stadigvarande natur. Överhuvudtaget har departementschefen ansett det vara mindre välbetänkt att redan nu till förnyat bedömande upptaga frågan om det stadigvarande behovet av kvalificerad personal för ifrågavarande ändamål. Skulle det visa sig oundgängligen nödvändigt att förstärka den kvalificerade personalen vid viss taxeringsavdelning, anses medgivande härtill kunna lämnas i enahanda ordning som skett beträffande Jämtlands och Norrbottens län. I fråga om sådana befattningar vid taxeringsavdelningarna som icke skola upptagas i personalförteckningen anses Kungl. Maj:t hava samma möjlighet medgiva utökning som beträffande motsvarande personal i övrigt vid länsstyrelserna.

Departementschefen har vidare anmält, att chefen för försvarsstaben i samråd med civilförsvarsstyrelsen verkställt undersökning rörande möjligheten att i större omfattning placera aktiva officerare som försvarsassistenter i överståthållarämbetet och i länsstyrelserna. Myndigheterna ha funnit ur civilförsvarets synpunkt nödvändigt att i Stockholms stad och flertalet län aktiva officerare, i övriga län pensionerade officerare, placerades som militärassistenter. Kommendering av officerare utom förbanden anses emellertid icke kunna äga rum i större omfattning än för närvarande — sju aktiva officerare — utan att kaderökning samtidigt kommer till stånd. En dylik kaderökning, omfattande 14 officerare, måste fördelas lika på budgetåren 1945/46 och 1946/47, därest kvalitetskravet skall kunna upprätthållas. Med förmålan, att chefen för försvarsdepartementet avsåge att senare anmäla frågan om kaderökningen, har chefen för socialdepartementet ansett sig böra under förevarande anslag beräkna kostnaderna för arvoden åt de militärassistenter som för innevarande budgetår skola finnas anställda vid länsstyrelserna utan att vara uppförda på försvarsstabens stat. Samtliga dessa arvoden ha emellertid funnits böra bestämmas till skillnaden mellan lön och pension till major.

Ett av länsstyrelsetjänstemannaföreningen framställt förslag om överförande på ordinarie stat av tolv extra ordinarie länsassessorstjänster till ordinarie stat har departementschefen ansett sig icke kunna tillstyrka.

Vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår har förutsatts, att utgifterna för avlönande av personal, avsedd för den administrativa försvarsberedskapen, ersättas i särskild ordning.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *L. Bondeson m. fl.* (I: 229) och den andra inom andra kammaren av herr *O. Andersson i Malmö m. fl.* (II: 386), vari hemställts att riksdagen måtte besluta, att i personalförteckningen för länsstyrelserna skola upptagas tolv ordinarie länsassessorstjänster i lönegraden A 27 i utbyte mot nuvarande extra ordinarie länsassessorstjänster.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet hänvisa till motionen II: 386.

Utskottet.

De i motionerna berörda 12 tjänsterna såsom extra ordinarie länsassessor i lönegraden Eo 27 ha varit inrättade sedan budgetåret 1937/38 och motsvara utan tvivel ett stadigvarande behov. I och för sig föreligger, såsom motionärerna framhållit, alltså skäl för deras överförande till ordinarie stat. Med hänsyn till den återhållsamhet vid bedömande av liknande på andra håll inom statsförvaltningen föreliggande frågor, som alltfört iakttages, är utskottet dock icke berett att med frångående av Kungl. Maj:ts förslag tillstyrka bifall till motionerna. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet fäst vid ifrågavarande spörsmål och vid lämplig tidpunkt för riksdagen framlägger förslag av i motionerna angiven innebörd.

Kungl. Maj:ts förslag har ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må,

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag bemyndiga Kungl. Maj:t att för varje budgetår vidtaga de ändringar av personalförteckningen för länsstyrelserna som föranledas av nedgången av antalet tjänstemän å övergångsstat,

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 229 och II: 386

a) besluta, att i personalförteckningen för länsstyrelserna under rubriken tjänstemän å ordinarie stat skall vid länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uppföras ytterligare en expeditionsvakt i lönegrad A 5,

b) godkänna följande avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till landshövdingarna, <i>förslagsvis</i>	kronor	500 000
2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	»	4 000 000
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	210 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m.	kronor	10 000
b. Ersättning till militärassistenter, <i>förslagsvis</i> ...	»	70 000
		80 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	4 500 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna), <i>förslagsvis</i>	»	90 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1 100 000

Summa förslagsanslag kronor 10 480 000,

c) till *Länsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 10 480 000 kronor.

169:o) **Länsstyrelserna: Sjukvård m. m. Länsstyrelserna: Reseersättningar. Länsstyrelserna: Expenser. Länsstyrelserna: Publikationstryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 199—202, s. 345—347) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Länsstyrelserna: Sjukvård m. m.* 50 000 kronor,
- b) till *Länsstyrelserna: Reseersättningar* 250 000 kronor,
- c) till *Länsstyrelserna: Expenser* 2 000 000 kronor,
- d) till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* 110 000 kronor.

170:o) **Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 203, s. 347 och 348) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 347 000 kronor.

171:o) **Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 204, s. 348), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av belastningen under budgetåret 1943/44 under anslagsposten till expenser påkallad höjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

172:o) **Häradsskrivarna: Avlöningar. Häradsskrivarna: Omkostnader. Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar. Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 205—208, s. 348 och 349) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Polisväsendet.

173:o) **Stattpolisorganisationen: Stattpolisintendenten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 209, s. 350—352) föreslagit riksdagen att till Stattpolisorganisationen: Stattpolisintendenten m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 29 400 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 27 500 kronor.

För nästa budgetår ifrågasättes icke någon ändring i fråga om avlönings- och pensionsförmånerna för stattpolisintendenten.

I fråga om löneförmånerna till stattpolisassistenten föreslås, att nu utgående arvode, 6 500 kronor, i syfte att åstadkomma att tjänsten blir en passage-tjänst för kvalificerade polis- och åklagaraspiranter, höjes till 8 400 kronor, därest fråga är om extra ordinarie landsfogdeassistent, vilken författningsenligt är skyldig vidkännas pensionsavdrag å arvodet, samt till 8 000 kronor i annat fall. Vid anslagsberäkningen har arvodesposten upptagits med det högre beloppet, 8 400 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Statspolisintendenten m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 29 400 kronor.

174:o) **Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.** Be-
träffande ifrågavarande anslag (punkt 210, s. 352 och 353) kommer utskottet
att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

175:o) **Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditions-
kostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 211, s. 353—357) föreslagit riksdagen
att till Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader
för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor, därav
203 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med
505 000 kronor, därav 194 000 kronor att avräkna mot automobilskattemedlen.

För nästa budgetår beräknas kostnaderna för underhåll och vård av vissa
av statspolisens hästar m. m. till oförändrat 43 500 kronor, samt motsvarande
kostnader för statspolishundarna till 2 600 kronor mot 9 000 kronor för bud-
getåret 1944/45. Kostnaderna för underhåll och drift av motorfordon beräk-
nas stiga från 380 000 kronor till 400 000 kronor. Medelsbehovet för stats-
polismännens utbildning i motorfordonskunskap uppskattas till 3 000 kronor,
innebärande en sänkning med 1 000 kronor. För avlöning till kvinnliga skriv-
biträden beräknas medelsbehovet komma att öka med 5 400 kronor. För
expeditionskostnader, inköp av diverse materiel och löpande utgifter slut-
ligen beräknas 47 000 kronor, eller 2 000 kronor mer än för innevarande
budgetår.

I den mån förhållandena påkalla bibehållande under nästkommande bud-
getår av en liknande provisorisk förstärkning av statspolisens kriminalav-
delning i Stockholm, som bestått sedan budgetåret 1939/40, förutsättes att de
därav föranledda kostnaderna liksom hittills skola få bestridas från vederbö-
rande anslag under statspolisorganisationen.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-,
drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett
förslagsanslag av 525 000 kronor, därav 203 000 kronor att av-
räknas mot automobilskattemedlen.

176:o) **Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.** Kungl.
Maj:t har (punkt 212, s. 357—361) föreslagit riksdagen att till Statspolisorga-
nisationen: Gottgörelse till polisdistrikten för budgetåret 1945/46 anvisa ett
förslagsanslag av 3 200 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3 150 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås icke annan förändring i personalförhållandena än inrättande — under förutsättning att en arbetskraft på annat håll inom statspolisorganisationen indrages — av en överkonstapeltjänst vid kriminalavdelningen i Växjö.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget har beräknats till ett med 50 000 kronor förhöjt belopp.

Föredragande statsrådet Erlander har förutsatt, att kostnaderna för den under föregående punkt omförmälda tillfälliga utökningen av statspolisens kriminalavdelning i Stockholm skola, därest utökningen finnes böra bestå även under nästkommande budgetår, belasta förevarande anslag. Dessa kostnader hava uppskattats till 205 000 kronor för helt budgetår. Någon uppräknings anslag av anslaget av denna anledning föreslås emellertid icke.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 000 kronor.

177:o) **Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet.** Kungl. Maj:t har (punkt 213, s. 362 och 363) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för budgetåret 1944/45 uppfört med 50 000 kronor. För nästa budgetår föreslås, då utbyggnaden av polisradioorganisationen beräknas kunna ske i snabbare takt än hittills kunnat förutses, en medelsanvisning av 100 000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Polisradioväsendet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

178:o) **Poliskåren i Boden: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 214, s. 363—365) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Poliskåren i Boden: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 163 000 kronor.

179:o) **Poliskåren i Boden: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 215, s. 365) kommer utskottet att senare under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

180:o) **Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 216, s. 365 och 366) och under erinran, att samma be-
lopp anvisats för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår, hemställer
utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reservpolisorganisationen
m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 350 000
kronor.

181:o) **Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.**
Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 217, s. 366), vilket i för-
hållande till innevarande budgetår innebär en av anslagsbelastningen under
de senaste budgetåren betingad höjning med 500 000 kronor, hemställer ut-
skottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den lokala polisorganisatio-
nen å landsbygden m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett för-
slagsanslag av 3 000 000 kronor.

182:o) **Statens polisskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 218, s.
367—371) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredragande statsrådet
Erlander förordad avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills
vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens polisskola: Av-
löningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 139 600 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med
132 200 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag bygger på den förutsättningen, att under nästa bud-
getår vid skolan skola anordnas en polischefskurs, två konstapelsklasser, var-
dera utökad från sex till sju avdelningar, samt en överkonstapelsklass med
fem avdelningar. Kostnaderna för avlöningar till timlärare vid en undervis-
ning av denna omfattning beräknas till 66 500 kronor, innebärande en ök-
ning i förhållande till innevarande budgetår med 8 000 kronor. Anslagsposten
till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t — från
vilken bestridas jämväl kostnaderna för två heltidsanställda lärare samt er-
sättningar till författare av läroböcker för polisskolans behov, 20 600 respektive
3 000 kronor — skulle sålunda för nästa budgetår komma att uppgå till
(66 500 + 20 600 + 3 000) 90 100 kronor.

Beträffande övriga anslagsposter föreslås för nästa budgetår icke annan
ändring än att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal
nedsattes från 30 400 kronor till 29 800 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts för-
slag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens polisskola,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till en ordinarie tjänsteman, förslagsvis	kronor	13 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	90 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	29 800
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	6 000
Summa förslagsanslag		kronor 139 600,

b) till *Statens polisskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 139 600 kronor.

183:o) **Statens polisskola: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 219, s. 371—373), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av ökad kursverksamhet betingad anslagsökning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens polisskola: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 44 000 kronor.

184:o) **Statens kriminaltekinska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 220, s. 373—376) föreslagit riksdagen att dels godkänna av föredragande statsrådet Erlander förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock till Statens kriminaltekniska anstalt: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 233 100 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 218 900 kronor.

För den ordinarie personalen ifrågasättes för nästa budgetår icke någon ändring. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslås emellertid med hänsyn till väntade löneklassuppflyttningar skola upptagas med ett med 1 000 kronor förhöjt belopp.

Med hänsyn till levnadskostnadernas stegring anses en viss höjning av assistent- och biträdesarvodena vara påkallad. I sådant hänseende föreslås, att årsarvodena för förste kriminalassistenterna höjas från 9 600 till 10 000 kronor, för kriminalassistenterna från 8 000 till 8 400 kronor och för laboratorieassistenterna från 5 900 till 6 100 kronor. Härjämte föreslås, att månadsarvodena för kanslibiträdet och kontorsbiträdena höjas från 375 till 390 kronor respektive från 275 till 300 kronor.

På grund av den alltjämt ökande arbetsbelastningen å skrifttekniska laboratoriet anses en fjärde laboratorieassistent komma att bli behövlig även under nästa budgetår.

Det för ålderstillägg för laboratorieassistenter avsedda beloppet föreslås höjt från 400 till 1 000 kronor.

Av dessa förändringar betingas en uppräknig av anslagsposten till ar-

voden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, från 117 300 till 129 800 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås ökad med 700 kronor för möjliggörande av höjning av månadsarvodena till vaktmästarbiträdet och extra verkstadsbiträdet från 150 till 180 kronor för månad.

Anslagsposten till rörligt tillägg föreslås skola upptagas med oförändrat 12 500 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 44 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 129 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 46 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 12 500

Summa förslagsanslag kronor 233 100,

b) till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 233 100 kronor.

185:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 221, s. 376—380), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av anslagsbelastningen påkallad höjning med 34 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens kriminaltekniska anstalt*: Omkostnader för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 162 500 kronor.

186:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordningen m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 222 och 223, s. 380—382) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av*

särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. 125 000 kronor,

b) till *Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.* 200 000 kronor.

187:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 224, s. 382), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av den av krisförhållandena nödvändiggjorda intensifieringen av polisarbetet betingad anslagsökning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor, därav 100 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

188:o) **Poliskollegierna. Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 225 och 226, s. 382 och 383) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Poliskollegierna* 2 000 kronor,

b) till *Ersättning för skada vid biträde åt ordningsmakten* 1 000 kronor.

Civilförsvaret.

189:o) **Civilförsvaret.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 227, s. 384) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Diverse.

190:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 228 och 229, s. 385) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 3 204 000 kronor,

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 2 753 000 kronor.

191:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 230, s. 385) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

192:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 231, s. 385—388) föreslagit riksdagen att till Statens hyresråd: Avlöningar för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 335 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 294 000 kronor. Enligt för anslaget fastställd avlöningsstat disponeras anslaget dels med 76 000 kronor för arvoden åt ordföranden och ledamöter samt suppleanter för dem (delpost 1) samt med högst 218 000 kronor till ersättningar till kanslipersonal m. m. (delpost 2).

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet under delposten 1 till 85 000 kronor. Höjningen hänför sig till utgifterna för sammanträdesarvoden. Under delposten 2 beräknas medelsbehovet till 250 000 kronor. Medelsbehovet har beräknats med utgångspunkt från belastningssiffrorna för budgetåret 1943/44 och under hänsynstagande till önskvärdheten att förefintlig arbetsbalans nedbringas.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 335 000 kronor.

193:o) **Statens hyresråd: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 232, s. 388), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en av anslagsbelastningen betingad anslagssänkning med 13 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

194:o) **Statens utlänningskommission: Avlöningar. Statens utlänningskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 233 och 234, s. 388—390), vilket med hänsyn till omöjligheten att med någon grad av exakthet beräkna kostnaderna för utlänningskommissionens verksamhet under nästa budgetår innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1945/46 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* 700 000 kronor.

b) till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* 150 000 kronor.

195:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 235, s. 391), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

196:o) **Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.** Be-
träffande ifrågavarande anslag (punkt 236, s. 391 och 392) kommer utskottet
att senare under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

197:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** Kungl. Maj:t har (punkt 237, s. 392—394) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utlandssvenskarnas förening för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 80 000 kronor. Å tilläggsstat II till samma riksstat har för ändamålet anvisats ett anslag av 45 000 kronor. Kungl. Maj:t har av det å riksstaten uppförda anslaget tillerkänt föreningen statsbidrag med högst 30 000 kronor till bestridande av föreningens administrationskostnader under budgetåret 1944/45 och med sammanlagt högst 50 000 kronor till gäldande av kostnaderna för föreningens verksamhet under samma budgetår, i vad densamma avsåge dels beredande av hjälp åt svenska medborgare, som flyktat eller komme att flykta till Sverige, dels beredande av ferievistelse i Sverige åt barn till i utlandet bosatta svenskar, dels ock beredande av möjlighet åt svenskar i utlandet att erhålla behövliga livsmedel. Härjämte har Kungl. Maj:t från anslaget till oförutsedda utgifter beviljat föreningen bidrag för kalenderåret 1944 med ytterligare 60 000 kronor för omhändertagande av svenska medborgare i Tyskland, vilka till följd av bombangrepp blivit försatta i nödställt tillstånd, samt med 12 000 kronor för uppläggande i reserv av vissa livs- och läkemedel m. m., avsedda för i Tyskland bosatta svenska medborgare.

Stadgar för föreningen ha av Kungl. Maj:t fastställts den 17 november 1944.

Även för nästa budgetår föreslås föreningen komma i åtnjutande av statsbidrag till administrationskostnader med samma belopp som för innevarande budgetår eller 30 000 kronor. För hjälpverksamhet beräknas 50 000 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

198:o) **Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 238, s. 394 och 395) föreslagit riksdagen att till Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider m. m. för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

För ifrågavarande ändamål finnes i riksstaten för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 1 600 000 kronor.

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet från den utgångspunkten, att antalet här vårdade finska krigsinvalider på grund av det förändrade läget i Finland skall successivt minska. Det har icke ansetts möjligt att bedöma i vad mån sjukvård i Sverige kan komma att under nästa budgetår beredas krigsinvalider från andra länder. Omständigheterna ha emellertid ansetts giva vid handen, att medelsanvisningen skall kunna begränsas till 800 000 kronor.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

199:o) **Beredande av sjukvård i Sverige åt barn m. fl. från de nordiska grannländerna.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 239, s. 396) och under erinran, att riksdagen för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1944/45 anvisat dels å riksstaten 1 400 000 kronor dels ock å tilläggsstat II till samma riksstat ytterligare 1 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredande av sjukvård i Sverige åt barn m. fl. från de nordiska grannländerna* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

200:o) **Bidrag till kvinnoföreningarnas beredskapsorganisation.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 240, s. 396) att till Bidrag till kvinnoföreningars beredskapsorganisation för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i innevarande års riksstat uppfört med 45 000 kronor. För nästa budgetår föreslås, att medel anvisas för att möjliggöra utbetalning av bidrag till samma belopp. Föredragande statsrådet Erlander har emellertid ansett tveksamt, huruvida även under nästa budgetår behov kommer att föreligga att uppehålla organisationens verksamhet i full omfattning, och förutsätter, att Kungl. Maj:t skall vid dispositionen av anslaget pröva.

huruvida situationen är sådan, att de anvisade medlen bära helt eller delvis ställas till organisationens förfogande.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kvinnoföreningarnas beredskapsorganisation* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

201:o) **Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 241, s. 397) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 9 400 kronor.

202:o) **Vissa kostnader i anledning av allmänna val.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 242, s. 397) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

203:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 243, s. 397 och 398) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

204:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 244, s. 398) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

205:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 245, s. 398) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

206:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 246, s. 398) och under erinran,

att ett belopp av 220 000 kronor anvisades för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

207:o) **Kristillägg. Provisoriskt lönetillägg.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 247 och 248, s. 399) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 10 april 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Pauli, Gränebo, Bäcklund, Bernhard Nilsson, Bäckström, Karl Andersson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Karlsson, Berling* och *Wiklund*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Ward, Danielsson, Persson* i Tidaholm, *Pettersson* i Dahl, *Bergström, Mårtensson, Viklund, Johansson* i Mysinge och *Birke*.

Reservationer:

1) vid *punkten 61:o*) (Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.) av herrar *Bäckström, Gustaf Karlsson, Berling, Wiklund, Eriksson* i Stockholm och *Danielsson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Det till — — — 100 000 kronor.

Motionärerna ha framhållit, att medan nykterhetsnämnd enligt gällande bestämmelser kan erhålla bidrag med intill tre fjärdedelar av de utgifter nämnden haft under föregående kalenderår, dock högst 1 000 kronor — eller under särskilda omständigheter 1 500 kronor — icke någon nämnd under sista året erhållit högre bidrag än 500 kronor, beroende på anslagets otillräcklighet. Det torde icke kunna förnekas, att vissa förra året beslutade åtgärder för en förbättrad nykterhetsvård kunna förlora mycket av sin effekt genom denna alltför hårda begränsning i bidragstilldelningen. Med hänsyn till både de stegrade anspråk på nämnderna, vilka äro en följd av fjolårets beslut, och de ökade krav, som det försämrade nykterhetstillståndet ensamt

ställer, finner utskottet i likhet med motionärerna det vara av vikt, att understöden utgå med i gällande författning medgivna belopp och att anslaget uppräknas till härför erforderlig storlek.

Vidkommande bidragen till övervakning ha motionärerna framhållit, att endast en obetydlig del av nykterhetsnämndernas många övervakningsfall skulle kunna komma i åtnjutande av statsbidrag, därest icke medelsanvisningen till dylika bidrag ökades. Även i detta avseende tillstyrker utskottet motionärernas förslag.

Utskottets förslag innebär alltså, att anslaget höjes till 290 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 234 och II: 368, till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1945/46 anvisa ett anslag av 290 000 kronor»;

2) vid *punkten 116:o* (Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter) av herrar *Gränebo, Heiding, Törnkvist, Danielsson, Petersson* i Dahl, *Viklund* och *Johansson* i Mysinge, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Såsom departementschefen — — — erforderliga resor.

Vidkommande statsbidragsgrunderna — — — som dispensärverksamheten.

I likhet med motionärerna, vilka yrka, att statsbidraget skall bestämmas enligt medicinalstyrelsens förslag, anser utskottet, att staten bör övertaga en större del av kostnaderna för behandling och resor än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Storleken av statens andel i kostnaderna synes böra bestämmas i enlighet med motionsyrkandet.

Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat bör anslaget anvisas med ett belopp av 400 000 kronor, vilket är 150 000 kronor högre än vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Under åberopande av vad utskottet anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 129 och II: 382,

a) godkänna av utskottet förordade grunder för statsbidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter, att tillämpas från och med den 1 juli 1945,

b) till *Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter* för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.»